

•A•S•D•

OBSAH 4. ČÍSLA 18. ROČNÍKU - 1986

Bláznovství kříže

Máme naději?

Můj lid — Hospodin, náš Otec

Na hlubiny — Příčiny skleslosti

Evangelium v Aténách

Vy se ptáte — my odpovídáme

Způsob křtu v prvotní církvi

Sára — vítěz víry

Zdravý duch dělá divy

Je tvé manželství zdravé?

Poštovní doručovatel

Svoboda pro odsouzence

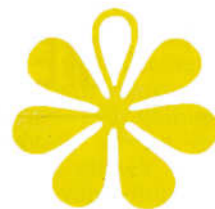
Vítězství nad pokušením

Čistící prostředek

Jako klíště

Lovec perel

ZNAMENÍ DOBY

MEZINÁRODNÍ ROK MÍRU 1986

(Prohlášení přijaté výročním výborem Generální konference)

Valné shromáždění Organizace spojených národů vyhlásilo rok 1986 Mezinárodním rokem míru. Toto rozhodnutí představuje důležitý mezník v dějinách OSN a připomíná 40. výročí založení této organizace a ukončení 2. světové války.

Církev adventistů s. d. vítá důraz na mír v nepokojném světě. I když Organizace spojených národů má omezené možnosti k prosazování míru a bezpečnosti, přesto jejím cílem zůstává „udržovat mír a bezpečnost“ a „rozvíjet přátelské vztahy mezi národy“. Tohoto cíle se snaží dosáhnout prosazováním a rozšiřováním úcty k lidským právům a základním svobodám pro všechny lidi bez rozdílu rasy, pohlaví, jazyka nebo náboženství.

Dějiny OSN ukazují, že se této organizaci doposud nepodařilo dosáhnout cíle, který si vytkla ve své Chartě — zachránit lidstvo před hrůzami válek. Přesto je OSN stále důvěryhodnou organizací, která usiluje o dosažení míru v celosvětovém měřítku. Stala se činitelem, který lidstvu napomohl zabránit dalšímu celosvětovému konfliktu.

Jako křesťané jsme přesvědčeni, že války, soupeření a nedorozumění jsou přímým důsledkem hříchu. Konflikty mezi národy působí utrpení a znemožňují naplnit požadavek evangelia: nést zvěst o spasení a sloužit všem lidem. Chápeme, že pro nás adventisty s. d. je nejen vhodné a správné, abychom usilovali o mír, ale že je to naše základní křesťanská odpovědnost. „Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími.“ (Mat 5,9) Adventisté sedmého dne se chtějí stát mírotvůrci ve světě čas-

tého nepřátelství, násilí, sporů a válek, útlaku a terorismu.

Výroční zasedání výboru Generální konference církve adventistů s. d. vyzývá všechny členy církve, aby v souladu s Mezinárodním rokem míru 1986 svými zásadami a osobním příkladem usilovali o prosazování míru v rodinách, mezi sousedy, ve společnosti, ve státě i mezi národy. Dále vyzývá, aby v zájmu posílení míru kazatelé kázali, organizovali programy a různé akce. Každý adventista ve spolupráci s ostatními lidmi dobré vůle by se měl snažit:

1. Napomáhat k odstranění příčin nedůvěry a nepřátelství mezi jednotlivci i skupinami.
2. Usilovat o respektování lidských práv a náboženské svobody.
3. Prosazovat sociální, kulturní a ekonomickou spravedlnost a čestnost.
4. Vyzývat všechny národy světa, aby „překuly své meče v radlice“ (Iz 2,4) a použily své úžasné prostředky na humanitární a rozvojové programy a pomohly tak stanulilónům chudých a trpících lidí.

Výbor se dále obrací na více než pět tisíc škol adventistů s. d. na celém světě, aby během roku 1986 připravily programy a uspořádaly zvláštní dny, při nichž by před žáky, učiteli a dalšími lidmi vyvýšily ideál míru a přátelství.

Konečně výbor vyzývá každého adventistu s. d., aby hledal a prostřednictvím pokání a oživení také přijal Boží dar pokoje, který „převyšuje všechno lidské pomyšlení“ (Fil 4,7) a aby v duchu pokoje rozseval semena, která přinesou žně spravedlnosti (Jak 3,18). Tak uspíšíme druhý příchod našeho Pána a Spasitele, Knížete pokoje, a nastolení věčného Božího království míru.

BLÁZNOVSTVÍ KŘÍŽE

NĚKTERÉ OTÁZKY JSOU STÁLE živé a aktuální. Jen řekněte — nezazněly vám někdy v mysli nebo v uších třeba otázky: „Je rozumné být křesťanem?“ „Je moudré věřit slovům bible?“ „Je správné, aby moderní člověk spoléhal na Ježíše Krista?“

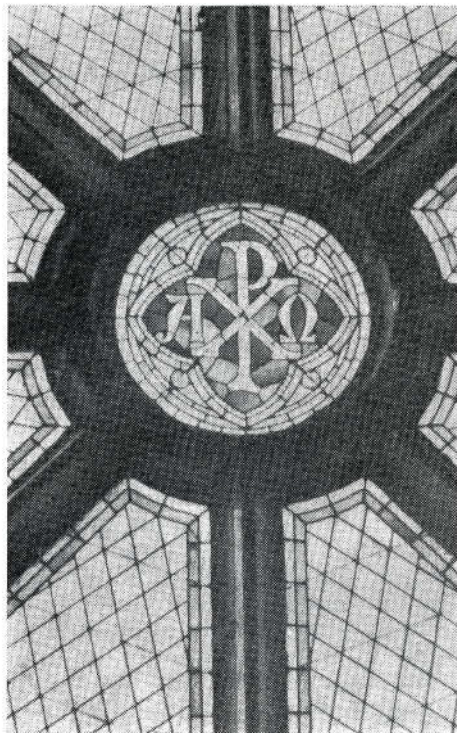
Od samých počátků křesťanské církve se víra stýkala s filozofií. První sbory vlastně vznikly přímo uprostřed světa filozofie, a proto není divu, že mezi církví a filozofy probíhala vždy čilá diskuse. Popravdě někteří křesťané nechťeli se školenými mysliteli nic mít, protože měli za to, že buď budou věřit, nebo rozumovat. Pravdou také je, že jiní křesťané se s tehdejšími filozofy naopak dobře spřátelili. Někteří křesťané a teologové se s nimi sblížili natolik, že si od nich vypůjčili jejich filozofické spisy, se zájmem je četli a žasli nad logikou a moudrostí každé věty, zatímco jiní bratři by tyto spisy nejraději spálili. Jedni tedy antickou filozofii odmítli, druzí si ji pozvolna přivlastnili.

Křesťané ovšem slyšeli námitky proti své víře nejen od filozofů, nýbrž také ze strany věřících Židů. Židé vytýkali křesťanům, že působí pohoršení s Ježíšem, který, místo aby se stal králem, zemřel jako zkrachovaný politik. Židé nestáli tolik o logiku filozofie, ale o něco zázračného, o nadpřirozené prožitky. A tak byli křesťané v posměchu jak od Židů, tak od pohanů. Židé se pohoršovali nad křesťany, protože používali titul Mesiáš a ztotožňovali ho s Ježíšem Kristem, který podle nich vůbec neprokázal takovou Boží moc, která by je přesvědčila, a takové činy, které by umlčely každého kritika. Řekové se křesťanům vysmívali, protože jejich učení nemělo žádoucí logiku, o které by se dalo pěkně psát a dlouze diskutovat. Apoštol Pavel velmi realisticky hodnotil svou misijní situaci: „Židé hledají zázraky, Řekové hledají moudrost a já jim tady kážu o ukřižovaném Kristu. Pro Židy je to pohoršení, pro Řeky bláznovství.“ (1 Kor 1,22.23)

Apoštol Pavel si uvědomoval, že to, co hlásá, je pro přemýšlivé lidi bláznovství. Být přívržencem takového poselství, to není lehké. Ne náhodou se brzy našli lidé, kteří evangelium kříže chtěli nějak vylepšit. Aby nebylo tak pohoršlivé pro Židy, začali hovořit o zázracích, senzacích a nadpřirozených znameních, která měla působit na lid. To proto, aby evangelium nebylo tak suchopárné.

Našlo se také řešení, které vylepšilo i filozofický profil evangelia. V katolictví je dodnes přítomno učení, kte-

ré stírá výlučnost a jedinečnost Božího zjevení v Ježíši Kristu a v Písmu. Pro mnohé lidi je dodnes zatěžko uznat, že nikdo z lidí — ani kněží, ani církev, ale jen Bůh je zdrojem

spasení a zjevení pravdy. Proto se začalo učit, že církev „má“ Boží zjevení a v jistém smyslu jím disponuje — tím, že sama ztělesňuje Krista, tedy že mezi církví a Kristem není téměř rozdíl.

Nejvíce se vyšlo vstříc filozofii, když byla právě ona pověřena, aby dokázala existenci Boha. Tomu se dnes říká přirozené poznání Boha, poznání Boha na základě rozumu. Jenže na této cestě filozofie neuspěla. Plně nedošli k cíli ani ti různí divotvůrci, ani ti, kdo na divy čekali. Ale křesťanská zvěst nedbá jejich nezdaru a stále nabízí své řešení v ukřižovaném a zmrtvýchvstalém Kristu. Reformační kazatelé nezměnili nic na bláznovství kříže, naopak.

Co učinil apoštol Pavel se zvěstí, kterou mu svěřil Pán Bůh? Zarazil se před kritikou? Přestal kázat o Kristu, když viděl, že jedni se nad ním pohoršují a druhým je za blázna? Anebo se pustil do modernizování evangelia třeba podle řeckého stříhu? Takovou možnost měl. Dokonce by nebyl ani první ani poslední, kdo by

Kristovo učení přepracoval do méně vyhraněné podoby. A kdyby žil tento misionář dnes, to by měl teprve nabídek! Vždyť v křesťanských kruzích jen kvetou pokusy, které se všemožně snaží alespoň trochu otupit hrany křesťanského poselství. Setkáváme se dokonce už s běžným termínem „aggiornamento“ (přizpůsobení se). Vyjadřuje veškeré úsilí různých kazatelů a kněží, kteří evangelium tak dlouho zpracovávají, až ho dokáže spolknout i moderní člověk.

Ovšem takové evangelium, které ztratilo svou bezbrannost, nefilozofičnost a nezázračnost, vlastně už přestalo být Kristovým evangeliem. Každé zmodernizování evangelia, které ho okleští o jeho podstatné rysy a jádro, je zradou Boží pravdy, ne aktualizací. Pohoršení kříže se nedá setřít ani sebezručnějším psychologizováním. Jakmile přestane narážet, usvědčovat z hříchu, vzbuzovat přirozený lidský odpor, pak se může jednat o mnoho různých nauk, ale ne o evangelium. Slouží-li k sebeuspokojování, lidské chvále a moci, může se jednat jen o evangelium některého z jiných zachránců světa, který pravděpodobně skončil svůj život slavněji než ukřižováním.

Apoštol Pavel si nevybral ani jednu možnost z této bohaté kolekce interpretací evangelia. Od filozofie se poučil, jak být sebekritický v kázání, ne k evangeliu. Stále, až do konce svého života, kázal ukřižovaného Krista, přestože to bylo pohoršením a bláznovstvím. Věřil a poznal, že i přes svou nemodernost je evangelium Boží mocí ke spasení. Těm, kteří hledají lidské projevy moci, je nabídkou Boží moci. Těm, kteří hledají lidskou moudrost, je nabídkou Boží moudrosti: „Neboť bláznovství Boží je moudřejší než lidé a slabost Boží je silnější než lidé.“ (1 Kor 1,25) Bez obrácení a víry je však pro člověka neužitečné. Vnějšímu pozorovateli nebude proto přirozeně nikdy nic říkat. Kdo se nevzdá své moudrosti jako nejvyšší instance, kdo zakládá svou víru jen na zázračných a nadpřirozených znameních, tomu by nic neprospělo ani to, kdyby se osobně potkal se samotným Kristem. Vždyť mnozí slyšeli jeho moudrost a poznali také jeho moc, a přesto neuvěřili.

Evangelium kříže je velkým mezníkem. Buď budeme ochotni vzít na sebe to, co svět pokládá za bláznivé a slabé — víru v ukřižovaného Ježíše Krista, anebo se rozhodneme pro příjemnější a modernější náboženské projevy. Výběr je značně pestrý. Ale jenom Kristus, ten ukřižovaný, je pro nás pravdou, cestou i životem.

D. KUČERA

Máme NADĚJI?

Na konci 20. století stojí před lidstvem obrovské problémy. Jsou to především problémy znečišťování životního prostředí, přelidnění planety, zmenšování přírodních zdrojů, boj o lidská

práva, hlad a podvýživa dvou třetin obyvatel země a problém života vůbec. Myslícího člověka nutně napadá otázka: Máme ještě naději, máme před sebou ještě nějakou budoucnost?

Bude-li svět existovat tak dlouho, že se budou psát dějiny 20. století, pak asi bude 20. století nazváno stoletím krizí. Jak je možné, že jsme mohli dojít tak daleko. Naše století přece udělalo úžasné pokroky v oblasti vědy. Žijeme v atomové době, v čase letů do vesmíru. Sotva si už uvědomujeme, že letadlem se cestuje přibližně teprve 75 let a že auto, telefon, pračka, rádio, televize, film a počítač jsou produkty 20. století.

Lidé naší generace zanechali své stopy na Měsíci. Různými družicemi a vesmírnými sondami prozkoumal člověk nejzazší místa naší sluneční soustavy. Také medicína udělala obrovské pokroky. Neštovice, cholera, záškrt a tuberkulóza byly buď úplně zlikvidovány nebo již dávno při jejich vyslovení nemáme strach ze smrti. Zdálo by se, že v této explozi vědění, pokroku a vítězství nad prastarými nepřáteli lidského rodu musí žít člověk naší doby v pohodě, štěstí a radosti. Všichni však dobře víme, že tomu tak není.

Osmdesátá léta našeho století začala na některých místech zeměkoule strachem, pochybnostmi a beznadějí. Ozývaly se hlasy, které předpovídaly konec našeho současného uspořádání světa. Mír na zemi je vážně ohrožen. Naše země je přelidněna. Schází nám suroviny, čistý vzduch, čistá voda a prostředky k obživě.

Zveličování pokroku v technologii a cestování do vesmíru stojí v ostrém protikladu k neschopnosti člověka řešit základní problémy tohoto světa. Prodloužení lidského věku kontrastuje s neschopností člověka vyřešit vlastní mravní problémy. Dnes hrůzu nenahánějí neštovice a cholera. Jejich práci převzaly infarkty a nádorová onemocnění.

Ještě na počátku tohoto století mohlo být lidstvo plné optimismu. Lidé věřili v pokrok. Myšlení určovaly ideje evoluce, stále dokonalejšího vývoje. Vzdělání, věda, spravedlnost a diplomacie, to byly cesty, kterými se člověk snažil vyřešit všechny problémy, ať osobní, národní nebo celosvětové.

Také křesťanské církve mají dnes, v závěru století, své velké problémy: bojují o přežití. Často se cítí ohroženy nepřátelskými ideologiemi a revolučním hnutím. Dokonce islámské státy se svým obrovským podílem na hospodaření se světovými zásobami nafty se staly pro západní státy velkým problémem, který si ještě před několika lety sotva kdo dovedl představit. Od počátku tohoto století křesťanství nejen nezískalo svět pro sebe, nýbrž se muselo dokonce vzdát části svých pozic.

Rok 1914 znamenal konec křesťanského „západu“, pokud někdy nějaký vůbec existoval. Boje první světové války se odehrávaly mezi tzv. křesťanskými národy. Ani diplomacie ani ta tak často proklamovaná spravedlnost neměly šanci proti silám hněvu, nenávisti a násilí.

O několik let později napsal F. Kafka svůj román „Zámek“, ve kterém jistý Josef K. jednoho dne procitne a objeví, že je ve vězení. Přes všechnu tvrdohlavou snahu zjistit, z čeho je obviněn, proč je zde, odpověď nezjistí. Právě tak nepřichází na to, kdo jsou žalobci a jak může prokázat svou nevinu. Pronásleduje ho vytrvalé naštěptávání, že je vinen. Nakonec, když přichází jeho kat, sám spěchá na místo poprav.

Kafka kreslí obraz lidstva, které se potácí v pocitech viny a strachu. Josef K. je obrazem nekonečného počtu lidí, kteří sice ještě mají nějaký základní náboženský postoj, ale přece jsou přemoženi pocitem viny a žijí ve strachu z budoucnosti. Bezpočet umělců rozvíjel stejné téma v rozličných podobách: život je prázdný, jde jen o hru se štěstím, je to cosi jako špatný vtip.

Jak může člověk žít v takové době pochybností, když kolem sebe tak často slyší výrazy zklamání, zlosti a nihilismu. Jaký smysl může mít život člověka?

Odpověď nám dává bible. Nalézáme zde popis posledních událostí této planety. Situace lidstva je ukázána zřetelným způsobem: „Lidé budou zmírat strachem a očekáváním toho, co přichází na svět.“ (Luk 21, 26) Bible však nepoukazuje jen na zoufalství našich dnů, nýbrž ukazuje dál. Na druhé straně všeho zoufalství existuje naděje, která je založena v Bohu.

Žádná moc na zemi nikdy nedokázala úplně zlikvidovat naději. Byla to naděje, z které se po poslední světové válce zrodily síly k novému životu a znovuvýstavbě světa. Právě proto, že se lidé pevně drželi naděje, přestáli nejtěžší doby. Dokonce i takoví lidé jako proslulý filozof B. Russell se drželi pevně naděje, přes hluboké pochybnosti ve svých filozofických náhledech.

Křesťanská naděje je však jiného druhu. Nemá nic společného se slepým optimismem, který doufá, že nakonec to všechno stejně dobře dopadne. Naděje křesťanů souvisí s důvěřivým očekáváním budoucnosti, která je v rukou Božích. Základ této naděje není v člověku. Proto trvá

i tehdy, když všechno kolem vypadá beznadějně. Právě když svět nemůže poskytnout naději, naděje křesťanů trvá a sílí.

Jak je to možné? Jak může mít křesťan naději navzdory všemu? Z jednoho jediného důvodu: jeho naděje není založena na možnostech člověka, získává ji od Boha.

Bible hovoří o Bohu. Její autoři nám ukazují, jaký je Bůh. Bible nám říká, že Bůh je dobrý, že je láska (1 Jan 4,8), on je náš Otec, který se o nás stará. Z bible se dovídáme, že Bůh se o nás zajímá, není proti nám. Chce nás zachránit pro věčný život ve svém věčném království (Jan 3, 16,21).

Bible nám však nepodává pouze zprávu o tom, jaký je Bůh, ona nám především říká, co pro nás koná. Celý Starý zákon ukazuje, že Bůh osvobozuje člověka. Bible je knihou naděje. Setkáváme se zde s lidmi, kteří prosili Boha o pomoc a byli vyslyšeni. Uprostřed nemocí, válek a nouze se obraceli plni naděje k Bohu. Věděli, že Bůh žije a jedná. Prožili s ním své zkušenosti, a proto i přes problémy prohlíželi k naději: „Proč se tak trpce rmoutíš, má duše, proč ve mně úzkostně sténáš? Na Boha čekej, opět mu budu vzdávat chválu, jemu, své spáse. On je můj Bůh.“ (Žalm 42,12)

Nový zákon rozvádí tuto myšlenku ke grandióznímu vyvrcholení. Podává nám zprávu o tom, že Bůh šel tak daleko, že se stal člověkem a ve svém Synu přišel na tuto zemi. Evangelista Matouš vede naši pozornost stále k naději všech křesťanů. V první kapitole jeho knihy čteme

o příchodu Syna Božího, který se bude jmenovat Immanuel, to znamená „S námi Bůh“ (v. 23). Závěrečná slova tohoto evangelia zní: „Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ (Mat 28,20)

Naděje křesťanů se neopírá pouze o kříž a vzkříšení Ježíše Krista. Křesťan vyhlíží největší událost všech dob, která leží v budoucnu: opětný příchod Vzkříšeného v moci a slávě: „Zazní povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe a ti, kdo zemřeli v Kristu, vstanou nejdříve; potom my živí, kteří se toho dočkáme, budeme spolu s nimi uchvázeni v oblacích vzhůru vstříc Pánu. A pak už navždy budeme s Pánem. Těmito slovy se vzájemně potěšujte.“ (1 Tes 4,16-18)

To je velké finále lidských dějin. Jinými slovy: čím temnější obraz země, tím jasněji září budoucnost. I když to při povrchním pozorování nevidíme, přece má Bůh vše pevně ve svých rukou. Ježíš Kristus vytvořil svou smrtí na kříži předpoklady pro to, aby mohl zřídit své království. Přichází den, ve kterém „se před Ježíšovým jménem skloní každé koleno — na nebi, na zemi i pod zemí — a k slávě Boha Otce bude každý jazyk vyznávat: Ježíš Kristus jest Pán.“ (Fil 2,10.11)

Přijde den, ve kterém Kristus zřídí Boží království. K tomu směřuje naděje křesťanů. Proto je naše naděje pevná, i když svět kolem se topí v pochybnostech — protože je pevné a věrné slovo toho, o kterém je zapsáno: „Amen, Svědek věrný a pravý.“ Přijď brzy, Pane Ježíši.

Každý člověk má naději.

můj lid pozná mé jméno

HOSPODIN - náš OTEC

Nedávno jsem vezl v autě přítele, se kterým jsme živě diskutovali. Již si ani nepamatuji o čem. Jedno mi však utkvělo v paměti. Uprostřed rozhovoru se najednou zarazil a zhluboka se nadechl. Ve tváři se mu objevil úsměv a jakoby zasněně se na mne obrátil: „Cítíš ten kouř? To mi připomíná dětství!“ Teprve po této poznámce jsem si uvědomil, že někdo u cesty páli lístí a suchou trávu. Projeli jsme dýmem a nabrali ho do vozu. Můj přítel pokračoval: „Kdykoli cítím tento kouř, vidím ohně, kolem kterých jsme jako kluci skákali a v duchu si pochutnávali na pečených bramborách.“

Ano, jsou věci, které se nám hluboko vryly do paměti a dnes nás ve vzpomínkách přenášejí o dlouhé roky zpět. Mně pomáhá k takovému návratu do dětství jedna píseň z našeho zpěvníku:

„Můj drahý Otec nebeský
má v nebi trůn svůj královský...“
Kdykoli jsem ji v dětské sobotní škole zpíval nebo četl ve zpěvníku, zaujaly mne dva pojmy hned z prvního verše: můj nebeský Otec a jeho královský trůn. V pohádkách jsem slyšel o králích a měl jsem i svou představu o královském trůnu. Byl to pro mne obraz něčeho vznešeného a majestátního. Ve své mysli jsem si vykreslil nejenom trůn a na něm krále v celé jeho slávě, ale i ty, kteří se před ním na kolenu sklánějí a poníženi mu přednášejí své prosby. Ona píseň mi znovu a znovu připomínala, že v nebesích je takový vznešený Král, kterého mohu nazývat svým Otcem. Nemohl jsem ovšem pochopit, že jsem vlastně královským synem...

Vím, že by někdo mohl namítnout: Vždyť je to jenom píseň a to vzrušení,

které u tebe vyvolala, to byla jenom dětská obrazotvornost. Z toho jsi většinou vyrostl a zbyla ti pouze milá vzpomínka.

Jak je smutné, že tato námitka je ve skutečnosti osobní zkušeností mnoha křesťanů. Ve víře prožili jen počáteční „dětské“ vzrušení, časem z něho vyrostli a na všechno jim zůstala jenom vzpomínka. Ke své škodě nikdy nepoznali, že Bůh je nejenom mocný Král, ale i laskavý Otec.

V minulém článku jsme si Boha přiblížili jako spravedlivého, svrchovaného Krále. V této podobě se lidem představil, když na něho přestali spoléhat a došli k přesvědčení, že jsou schopni řídit si své vlastní osudy. A čím více rostla jejich pýcha a uplatňovalo se jejich sebevědomí, tím potřebnější bylo, aby jim Bůh připomínal své královské nároky. Z Písma však víme, že

„Hospodine, tys náš Otec, náš vykupitel odedávna, to je tvé jméno.“
(Iz 63,16)

to Bůh dopustil, aby poznali svou slabost a bezmocnost. Bezbožní nepřátelé srazili jejich pýchu, pokořili je a oni najednou poznali, jak velice potřebují pomoc.

Kam se měli obrátit? Kdo jim měl podat ruku? Měli snad nyní jít k Panovníku Hospodinu, jehož vládou předtím pohrdli? Vždyť je nyní nemůže přijmout. Od něho nemohou čekat nic jiného než trest jako odplatu za všechno zlé, čím se proti němu provinili.

A právě v této situaci se v plné šíři projevila Boží láska. Nebeský Král se svému nevěrnému a nyní pokorenému národu představil jako Otec a oni k němu směli přicházet jako prosící děti: „Hospodine, tys náš Otec, náš vykupitel odedávna, to je tvé jméno. Proč jsi nás nechal, Hospodine, zbloudit z tvých cest? Zatvrdil jsi naše srdce, aby se tě nebálo. Navrať se kvůli svým služebníkům, kvůli kmenům svého dědictví! ... My jsme tvoji odedávna. Jím jsi nepanoval, nazývání nebyli tvým jménem.“ (Iz 63,16.17.19)

Těžko v plné šíři pochopíme, co pro ně toto ujištění znamenalo. Vždyť nyní mohli bez obav brát vše, co otcovská láska nabízí. V prvé řadě se jim dostalo odpouštění. Který otec by neuměl odpouštět! Většina dětí zlobí a neposluchá. Často jsou to jen maličkosti, kdy děti jednají podle svého a proti vůli rodičů. „Nebor to, nechod tam, nedělej to ...“ — to bývají upozornění, která děti někdy ani nevnímají. Teprve když přijde pláč, připomenou si, že měly poslechnout. A jak je dobře, když vědí, že jim tatínek odpustil a je ochoten znovu pomoci.

V této podobě je nám nebeský Otec představen v nezapomenutelném podobení o marnotratném synu. Toto podobení by se nemělo nazývat o marnotratném synu, ale podobení o otcovské lásce. Vždyť v bibli nenajdeme jiné místo, kde by byla vykreslena Boží odpouštějící láska tak dojímavým a výstižným způsobem. Tam, kde bychom my lidé čekali trest za pohrdnutí domovem a za prohýření majetku, tam Ježíš ukázal otevřenou náruč, vřelé objetí a nevylicitelnou radost z návratu marnotratného syna. Učinil tak proto, že nám neposlušným lidem chtěl tímto obrazem přiblížit nezměrnou Boží otcovskou odpouštějící lásku.

Toto podobení platí i dnes, stejně jako někdejší výzva, kterou Bůh poslal lidem prostřednictvím proroka Izaiáše: „I kdyby vaše hříchy byly jako šarlat, zbělejí jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna.“ (Iz 1,18)

Dalším rysem otcovské lásky je starost a péče. Dítě není schopno postarat se samo o sebe. Je odkázáno na otcovu pomoc, který se jej dovede zastat v každé situaci, obhájí je, když mu někdo křivdí, pomůže ve všech nesnázích, svou přítomností mu dává pocit jistoty, stará se o jeho ošacení,

jídlo i zábavu. A právě takovou péči má o své děti nebeský Otec. „Ale oko Hospodinovo bdí nad těmi, kdo se ho bojí, nad těmi, kdo čekají na jeho milosrdenství, aby ze smrti je vysvobodil, naživu je zachoval v čas hladu.“ (Žalm 33,18.19)

To je vyznání, kterým chce starozákonní žalmista oslavit nesčetněkrát prověřenou Boží pomoc a péči. Aby nás ujistil, že nejde jen o nějakou obrazotvornost nebo „dětské“ vzrušení, opírá o toto zaslíbení své životní vyznání, prověřené letitými zkušenostmi: „Naše duše s touhou vyhlíží k Hospodinu, on je naše pomoc, náš štít. Z něho se raduje naše srdce, my doufáme v jeho svaté jméno.“ (v. 20.21)

Také Pán Ježíš nám chtěl ukázat, jak nesmyslné je naše lidské pachtění a spoléhání na sebe sama, kterým tak často dáváme najevo, že pozvání do Božího království neklademe na první místo: „Proto vám pravím: Nemějte starost o svůj život, co budete mít na sebe. Což není život víc než pokrm a tělo víc než oděv? Pohleďte na nebeské ptactvo: neseje, nežne, nesklízí do stodol, a přece je váš nebeský Otec živí. Což vy nejste o mnoho cennější?“ (Mat 6,25.26)

Mnoha výroky Písma nám chce Bůh

připomenout, že je naším Otcem. Každé takové ujištění je pro nás vlastně pozváním ke vstupu do nejvyšší královské rodiny. Ovšem nad tím vším stojí Ježíšova slova, kterými nás vyzývá, abychom přicházeli denně ke svému nebeskému Otci a rozmlouvali s ním. On sám jako Boží Syn nás zplnomocnil, abychom ho důvěrně oslovovali „Otče náš“.

Jsem vděčen, že jsem ke svým dětským úvahám o nebeském Otci mohl v životě připojit četné zkušenosti, ve kterých jsem si ověřil, jak velká, starostlivá, něžná a odpouštějící je jeho láska. Jsem rád, že mi na počáteční kroky ve víře nezůstala jenom vzpomínka jako na jakési „dětské“ vzrušení vyvolané obrazotvorností. Víím, že mocný Bůh a Stvořitel je můj laskavý nebeský Otec. Dnes, kdy jsem dosáhl zralého věku a již před lety ztratil oba rodiče, mohu vyznávat s Davidem: „Ačkoli otec můj i matka má mne opustili, Hospodin však mne k sobě přivine.“ (Žalm 27,10)

Vstup do Boží rodiny, staň se dítětem nebeského Krále a nauč se říkat mu „Otče můj“. Můžeš se spolehnout na to, že ti dá i všechny počty, výsady a dědictví, které patří k postavení královských dětí.

J. D.

PŘÍČINY SKLESLOSTI A JAK NAD NÍ ZVÍTĚZIT

I věřící člověk prožívá někdy chvíle sklíčenosti a skleslosti ducha. U silného se najednou projeví slabost, moudrý je v koncích se svou moudrostí, statečný vykáže nedostatek odvahy. Člověk veselý letory je postižen smutkem a ani železné povahy nezvládnou tíživou situaci. Martin Luther, který vedl po celý život boj s nepřitelem spásení a se svými vlastními nedostatky, řekl: „Často se nacházím v třetím nebi blaženosti, ale vzápětí jsem na okraji skleslosti.“

Podobnou zkušenost prožil žalmista. Vypravuje o noční modlitební chvíli, kdy si nevěděl rady: „V den svého souzení se dotazuji Panovníka, v noci k němu vztahuji své ruce bez umdlení, má duše se utěšit nedá. Připomí-

nám si Boha a sténám, přemítám a jsem na duchu skleslý. Nutíš moje oči k bdění, jsem vzrušen a nejsem schopen slova.“ (Žalm 77,3-5) Vzpomíná na své krásné, minulé zkušenosti s Bohem, myslí na radostné chvíle, kdy hrával na harfu k Boží cti, k potěšení druhých i sebe. Ve své úzkosti se táže: „Zatvrdil se Panovník na věky věků? Nikdy již svou přízeň neprojeví? Je snad jeho milosrdenství pryč natrvalo? Nebude už mluvit v dalších pokoleních? Což Bůh zapomněl na smilování? V hněvu uzavřel zdroj svého slitování?“ (v. 8-10) Pronesl šest tázacích vět plných úzkosti. Má před sebou šest velkých otazníků, neví kudy kam.

Jak často jako Boží děti stojíme

před těžkými problémy! Někdy máme před sebou jeden velký otazník, ale někteří lidé mají ve svém životě otazníků více, než jich měl žalmista oně truchlivé noci. Ve své sklíčenosti si nejeden věřící člověk v takovém nočním smutném rozjímání přál, aby už příštího jitra nemusel vstát, aby natrvalo zmizely všechny jeho bolestivé otazníky. Protože věří ve svého Boha a má naději zmrtvýchvstání, nelpí na životě v tomto porušeném těle. Někdy jej těžká životní situace tlačí tak, že volá s žalmistou: „To je má smrt!“ (Žalm 77,11)

Avšak díky Bohu, touto první částí verše nekončí žalmistova noční zkušenost! Verš má ještě druhou část, která začíná slůvkem „ale“: „Ale učiní proměnu pravice Nejvyššího!“ Bůh mění situaci, věřící člověk nezůstane ve svém žalu a skleslosti, ale po přestálém soužení volá s Božím mužem: „Bože, tvá cesta je svatá! Kdo je tak silný a veliký jako Bůh?“ (v. 14)

Na základě Písma a životní praxe se zamyslíme nad příčinami skleslosti ducha. Každá nemoc má své příčiny. Pojďme k tomu nejlepšímu lékaři — Ježíši Kristu, který je zároveň i nejlepším psychologem. Izaiáš jej nazývá rádcem (Iz 9,6). Ježíš k nám mluví v celém Písmu. I ve starozákonních prorocích byl Kristův duch. Proto výroky Božích mužů staré smlouvy jsou vlastně Ježíšovou radou. Ve Starém zákoně byl kněz zároveň lékařem. Ježíš Kristus je kněz i lékař. Má zvláštní pochopení pro ty, kdo jsou sklíčeného ducha, protože on sám šel cestou duševního utrpení. „Nemáme přece velekněze, kterému by byly cizí naše slabosti; vždyť na sobě zakusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu. Přistupme tedy směle k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost a pomoc v pravý čas.“ (Žid 4,15.16) Pojďme s důvěrou k tomuto lékaři a nepochybujme, že nám dá odpověď na naše palčivé otázky. Jaké jsou tedy příčiny naší skleslosti a jak nad ní můžeme zvítězit?

K první z nich nás vede výrok apoštola Jakuba: „Eliáš byl člověk týměž bídám poddaný jako my.“ (Jak 5,17) Všichni jsme jen lidé. Eliáš patří mezi největší postavy Starého zákona. Byl to nebojácný a statečný muž. V době největšího odpadnutí izraelského národa stál pevně jako sloup a nebál se říci přímé slovo králi Achabovi, slabochovi, který ve všem posluchoval svou krvežíznivou manželku Jezabel. Eliáš svým nekompromisním postojem způsobil velkou reformaci v Božím lidu. A přece v kritické chvíli měl strach z Jezabel, která mu vzkázala, že jej chytí a zabije. Tehdy prorok prosil Boha, aby jej odvolal ze života. Proto píše Jakub, že to byl člověk týměž mdlobám poddaný jako my. První příčina naší časté skleslosti je v tom, že jsme porušení a hříšní lidé.

Od chvíle, kdy naši prarodiče Adam a Eva zhřešili, se nastěhoval na naši planetu smutek. Oni po přestoupení Božího zákona museli zakoušet zármutek, bolest a strach. Jsme jejich vyhnání synové a dcery. Nedivme se tedy, že i my často cítíme slabost, sklíčenost a opuštěnost.

Zvítězit nad ní můžeme jen pokorným přijímáním toho, co prožíváme a radostí z toho, z čeho se radovat můžeme. Člověk obyčejně nestojí o nepříjemné zážitky, ale ony často přinášejí požehnání. Učíme se rozumět trpícím a potěšovat je. Jsme solidární se všemi lidmi. Apoštol Pavel říká: „Máme-li soužení, je to k vašemu povzbuzení a spáse; docházíme-li útěchy, je to zase k vašemu povzbuzení; to vám dá sílu, abyste vydrželi stejné utrpení, v jakém jsme my.“ (2 Kor 1,6) Proto je také poselství o spasení svěřeno slabým lidem. Buďme vděční za tuto možnost a velikou přednost! Radostná píseň vděčnosti přemůže malomyslnost!

Jinou příčinou skleslosti bývají tělesné nemoci. Je málo lidí, kteří nikdy nebyli nemocní. A právě nemoci přinášejí s sebou často sklíčenost a malomyslnost, někdy způsobují i trudnomyslnost. Někteří lidé žijí po celý život pod jakýmsi tlakem. Zdá se jim, že je Boží ruka trvale tlačí k zemi. Bývají to i lidé vznešených zásad. Zapomínají, že nad mračny svítí slunce a vidí jen mračna.

Je však zajímavé, že tato slabost nebrání pozeňanému působení a růstu v Kristu. Některé rostliny berou svou sílu z močálu a z bahna, jiným se daří jen ve stínu. Loď nepotřebuje jen plachty, ale i zatížení. Brzda u vozu není překážkou, ale nutností. A tak mnohé ovoce Ducha svatého uzrává v nemocích a v těžkostech. Nepotřebujeme pouze motor cílevědomé, houževnaté a vytrvalé práce, ale také brzdu ve formě všelijakých strastí.

Plačící Jeremiáš není o nic menším prorokem než Izaiáš, který potěšuje Boží lid nadějí Mesiášova příchodu. Nevýrazná Líla byla plodnější než krásná a milostná Ráchel. Pozeňaná byla bolest Anny, matky Samuelovy a nikoli okázalost sebevědomé Penenny.

Lékem proti skleslosti, pocházející z nemoci, je její trpělivé přijímání, jak to činil Pavel. „A tak se budu raději chlubit slabostmi, aby na mně spočinula Kristova moc. Proto rád přijímám slabost, urážky, útrapy, pronásledování a úzkosti pro Krista. Vždyť právě když jsem slab, jsem silný.“ (2 Kor 12,9.10) Čím více bychom se vzpírali a reptali na smutný úděl, tím bychom byli nešťastnější. Vděčně volejme s Božími muži: „K dobrému je mi to, že jsem pobyl v trápení, abych se naučil ustanovením tvým.“ (Žalm 119,71) „Víme pak, že milujícím Boha všechny věci napomáhají k dobrému.“ (Řím 8,28)

Další příčinou skleslosti může být skutečnost, že bereme své povolání

v Kristu velmi vážně. Mohutná touha vést lidi ke Kristu, když vidíme, že věřící v církvi nevyzařují Ježíšův charakter, nás někdy naplňuje starostí a prožíváme zklamání. Lidé, kterým jsme zvěštovali evangelium, chladnou a odpadají, Boží království nepřichází dle našich představ, Boží jméno není posvěceno v nás ani kolem nás, jak bychom si to ze srdce přáli. Někdy se nám zdá, že naše modlitby jsou marné. Léta prosíme za některé důležité věci, ale Bůh neodpovídá dle našich představ. To všechno unavuje. O Pánu Ježíši bylo prorokováno: „Horlivost domu tvého snědla mne.“ (Jan 2,17; Žalm 69,10) V polském překladu bible je použito termínu „sežrala mne“. I v duchovní práci se můžeme velice vyčerpat. Pán Ježíš poznal nejtěžší duchovní práci pro bližní. Byla na něj vložena tíha všech hříchů lidstva. Písmo praví, že se počal v Getsemane rmoutit a být tesklivý. Tehdy řekl učedníkům: „Smutná je duše má až k smrti.“ (Mat 26,38)

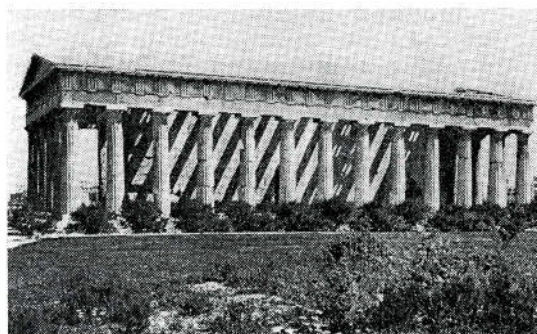
Největší silou ve chvílích vyčerpanosti je modlitba se spoluvěřícími. Je dobré hledat oporu u těch, kteří mají hlubší duchovní zkušenosti. Když byli reptající Izraelci napadeni Amalechitskými, Mojžíš rozepjal své ruce k nebi, ve své pravici držel hůl a modlil se. Když jeho ruce únavou klesaly, podpíral je Áron a Hur až do západu slunce, kdy se nepřítel dal na útěk. Podobně mají silnější věřící pomáhat těm, kteří jsou právě slabí. Vždyť i silní budou později potřebovat pomoc. Lékem proti duševní vyčerpanosti je rada Písma: „Ve ztišení se a v doufání bude vaše síla.“ (Iz 30,15) Kristus hledá po dnech vyčerpávající duchovní práce místo k odpočinku v přírodě (Mar 6,31). Není možno pracovat tolik, že nemáme ani čas v klidu pojsť. Při velké vyčerpanosti je někdy nutno úplně vypnout, ztišit se, nepokoušet se řešit problémy a všechny věci složit do Božích rukou, prostě nedělat nic (Žalm 37,5). Nejde však jen o to ztišit se, ale také doufat a věřit, že Bůh spraví všechny věci i bez našeho marného usilování.

Velmi horliví lidé se mají naučit ztišit se, mají občas vypřáhnout, aby mohli po dnech klidu dále pilně pracovat. Pokud jde o naše přání mít všechno vždy perfektní, což je ideál, vezměme si k srdci radu služebnice Páně: „Naši horoucí touhu vidět církev naplněnou novým světlem musí umírnit plná důvěra Bohu.“ (E. G. Whíteová)

Budeme-li se řídit radami nejlepšího lékaře — Pána Ježíše a inspirovaných Božích služebníků, učiníme osvobozující zkušenost žalmisty, který po bezesné noci, kdy nemohl žalem ze sebe vypravit ani slovo, nakonec zvolal: „Učiní proměnu pravice Nejvyššího... Bože, svatá je cesta tvá!“ (Žalm 77,11.14)

MILOSLAV ŠUSTEK

EVANGELIUM v Aténách

Srdce apoštola bilo vzrušeněji, když zdálky spatřil město, které bylo před příchodem Ježíše Krista vlastně náboženským středem světa. My jsme si zvykli na to, že by to měl být Jeruzalém. Ale za hlavní náboženské město tehdejšího světa platily Atény.

Pavel si byl jistě dobře vědom, kde se nachází a ke komu mluví (Sk 17, 16-34). Pisatel říká, že apoštol je zde sám, čeká. Má otevřené oči a to, co vidí, ho znepokojuje. Přišel do Atén, aby zde poprvé vyslovil jméno, které je nad každé jméno, aby ho zvěstoval Atéňanům, kteří holdují kultu krásy. Kult však ani při oslnivém lesku není schopen učinit člověka vpravdě velkým a vést ho k věčnému cíli. Pavel ví, že člověk, který je odkázán sám na sebe, nakonec neubrání ani svou lidskou důstojnost. Nenadsazujeme, když řekneme, že sotva by se našel někde kousek země, kde lidské umění dospělo k takovému stupni jako ve starém Řecku, v jehož hlavním městě se nyní apoštol nacházel.

Trojí lesk ležel nad tímto městem a jeho lidem. Především to byla sláva jeho činů. Řekové měli muže činů a uměli je opěvovat, ať už to byl Achilles, hrdinové u Thermopyl nebo Alexandr Veliký. A taková byla Atéňané, kterým bude apoštol zvěstovat Ježíše Krista jako Spasitele. Mužové činů potřebují Vykupitele. A tento Vykupitel je Žid, který pochází z palestinského městečka. Dokonce byl v Jeruzalémě veřejně popraven a umřel na kříži s výkřikem: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“

Mimo lesk činů leží nad řeckým lidem vřelý jeho myšlenek. Bylo někdy někde na tak malém prostoru tolik básníků a myslitelů? Homér, Aischylos, Sofokles a Euripides, Sokrates, Platón a Aristoteles, abych jmenoval ty nejznámější. Slovo „filozofie“ nepochází nadarmo z jejich řeči. Do řeckého prostředí přichází apoštol s poselstvím o zachránci, který je naprosto odlišný, o Ježíši Kristu. Pán Ježíš Kristus se nevyjadřoval v kategoriích veřejných myslitelů, nýbrž je zvěstován jako ten, kdo stojí před Pilátem a říká: „Já jsem pravda,“ a „každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ (Jan 18,37) Pavel tedy nezvěstuje Řekům nějakou další pravdu, kterou přidává k již existujícím, nýbrž

poselství, že Ježíš Kristus je pravda. Jak budou učitelé těch mnohých pravd v Aténách reagovat na toto poselství?

Starí Řekové dokázali činy a myšlenky symbolicky vyjádřit a umělecky ztvárnit. To založilo slávu řeckého umění. Nebudu líčit, co všechno postavili a čím se chlubili. Např. Akropoli, hrad, chrám a obzvláště Parthenón s mnoha mohutnými mramorovými sloupy. Zde v Aténách byl každý okenní rám, každá zahradní zídka uměleckým dílem. Slova jako poezie, technika, muzika jsou řeckého původu. A do tohoto ráje krásy nese apoštol poselství o Vykupiteli, o němž je psáno: „...neměl vzhled ani důstojnost. Viděli jsme ho, ale byl tak nevzhledný, že jsme po něm nedychtili.“ (Iz 53,2). Co chce Pavel v Aténách dokázat? Není na takovém místě pro hlasatele Ježíše Krista již předem všechno ztraceno?

Pavel je však v Aténách. Dokonce víme, s jakými myšlenkami a pocity prochází městem. „Rozhorloval se v něm duch.“ (v. 16, Žilka) Jiný překlad říká: „Byl velice rozmrzen.“ Proč ta rozmrzelost? Je Pavel snad malicherný hnidopich? Ne, Pavel z Tarsu nebyl přece barbar. Filipenským napsal: „Konečně, bratři, přemýšlejte o všem, co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté, cokoli je hodné lásky, co má dobrou pověst.“ Uměl ctít všechno ušlechtilé a krásné. Je snad nevědomost příčinou jeho rozmrzelosti? Nebo závidí Řekům jejich umění?

Ne, vlastní příčina jeho rozmrzelosti leží hlouběji. Za všemi činy, myšlenkami a uměleckými díly Řeků se vznáší zvláštní nárok, nárok na věčnost. Řecký myslitel Platón učil, že lidská duše je nesmrtelná a nepodléhá pomíjivosti. Je-li duše nesmrtelná, pak už je jen krůček k tomu, aby chom prohlásili, že také její projevy — díla a myšlenky — jsou nesmrtelné. Hrdinské činy a dokonce hrdinové se stávají nesmrtelnými. Lidské myšlenky byly povýšeny na „věčné pravdy“. V Aténách se člověk sám svou dovedností stává předmětem svého náboženství. V tom je příčina Pavlovy rozmrzelosti. Vidí zbožštění člověka. Nedal se však oslnit leskem činů, slávou, vřelým myšlenek ani uměním.

Za vším věděním a uměním viděl apoštol osudnou neznalost a nevědomost. Aténští muži vědí mnoho, někteří se možná domnívají, že vědí všechno, ale právě to jedno, na čem všechno záleží, nevědí. Neznají Boha bible, Otce Ježíše Krista. Neznají vzkríšeného Vykupitele, vítěze nad pomíjivostí. Proto v Pavlově horlivosti a rozmrzelosti je zároveň soucit a slitování nad nevědomostí aténských básníků a umělců.

Pavel nevyhledal hned Akropolis. Podle svého zvyku nejdříve navštívil své židovské krajany v synagóze. Zdá se však, že měl mezi nimi malý úspěch. Brzy přesunul svou činnost na náměstí. Tam se dostal do rozhovoru se studenty a profesory. Získal si nejdřív jejich pozornost a pak i jejich posměch. „Co nám to chce ten nedovzdělanec vykládat?“ (v. 18) Co asi chce ten mluvka, ten „zrnzob“. Mínili tím člověka, který podává bez výběru to, co někde sebral. V každém případě to bylo slovo hluboce ponižující. Netušili však, že kázání tohoto „nedovzdělance“ potlačí jejich filozofii a zpřevrací jejich učitelské stolce. Jiní řekli: „Zdá se, že nás chce získat pro cizí božstva.“ I to byl britký vtíp, který u posluchačů zřejmě vyvolal úsměv. Každé dítě v Aténách ví, že to byly přece dva první body obžaloby v hrdelním procesu proti vznešenému Sokratovi: „Sokrates je viněn tím, že neuznává bohy uznávané státem a zavádí jiná, nová božstva.“ Tento malý Žid přece nebude druhým Sokratem.

Napětí se vystupňovalo, takže se jednoho dne dostal až na Areopag. Areopag byl jakýmsi ministerstvem kultu, které rozhodovalo o tom, které náboženství a která filozofie jsou v Aténách přípustné a které nikoli. Jedná se tu proto, i když mírnou formou, jak se na osvěcené muže v Aténách sluší, o předvolání Pavla, aby se veřejně zodpovídal. A Pavel tak činí celou váhou svého apoštolského úřadu a bez obalu dosvědčuje svou křesťanskou víru. Činí to však zdvořile, jak to okolnosti vyžadují.

Pavel začal svou řeč slovní hříčkou. Vykladači tohoto místa dodnes nejsou zcela zajedno, zda šlo o kompliment nebo o kritiku. „Atéňané, vidím, že jste v uctívání bohů velice horliví.“ Kralický překlad zní „příliš nábožné

lidi". Slovo „nábožný“, velmi bohobojný, mělo v době Pavlově i vedlejší smysl: „pověřivý“ a „bojící se démonů“. Přítomní epikurejci to sotva považovali za kompliment. Démonů se přece bojí obecný lid. A pak, jinými slovy, obviňujete mne, že jsem zvěstovatel cizích bohů a že je chci k vám uvést. Naopak, nalezl jsem tu oltář s nápisem: „Neznámému Bohu“. Koho takto uctíváte, a ještě neznáte, toho vám zvěstuji. Zde Pavel zasáhl do živého. Vytýká jim náboženské zpátečnictví, ba nevědomost. Zdá se tedy, že ctíte cosi, co vlastně neznáte. Ano, neznají Boha bible, kterého přichází Aténanům zvěstovat. O skrytém a přece zjeveném Bohu při veškeré své zbožnosti nevědí dosud nic. O tomto Bohu jim Pavel svědčí. Zdůrazňuje tři věci.

1. Bůh je stvořitel. „Bůh, který učinil svět a všechno“ (v. 24). Není jen prvním hybatelem, jak to vaši filozofové představují, je stvořitelem, který stvořil svět z ničeho. Ten tajemný Bůh by vám neměl být zcela cizí! Projevil se přece svým dílem, přírodou, nebem i zemí. Byla to tvrdá řeč pro Aténany, občany města, které mělo Platóna. Ale nechali ho mluvit dále. Z jednosti pravého Boha, stvořitele nebe i země, usuzuje Pavel na jednotu lidského pokolení. „On stvořil z jednoho člověka všechno lidstvo.“ (v. 26) On je rozsadil, rozdělil lidské pokolení po zemi. Každému národu dal prostor, místo k bydlení. Určil hranice lidských obydlí. Každému národu určil čas trvání. Nesmrtelný tedy není žádný národ. Řekové dělí lidstvo na Řeky a všechny ostatní — barbary. A teď tu přijde Pavel a prohlásí, že všichni lidé jsou z jednoho „těsta“, jak Řekové, tak barbaři! Bylo to k nevíře, že ho už zde nepřerušili.

Stvořitel nebe i země je nám lidem blízko. „Není od nikoho z nás daleko“ (v. 27b), neboť v něm žijeme, pohybujeme se, jeden z vašich básníků to správně říká (avšak neví, co tím říká): „Jsme jeho děti!“ (v. 28) „Jsme i rod jeho.“ (Arátos, 240 př. Kr.) Bůh je víc než prapříčina bytí, jsme stvořeni k jeho obrazu. Umělec nemůže být méně než jeho dílo. „Jsme-li tedy Božími dětmi, nemůžeme si myslet, že božstvo se podobá něčemu, co bylo vyrobeno ze zlata, stříbra nebo z kamene lidskou zručností a důmyslem.“ (v. 29)

2. Tento Bůh je „Pánem“. On chce Aténanům jejich dosavadní nevědomost prominout. Ale nyní . . . , teď, stojí posel pravého Boha před aténskými muži a dosvědčuje jim toho dosud „neznámého Boha“. Od nynějška, od této hodiny, přestává pro Aténany čas neznámosti a neomluvitelnosti. Nyní

přikazuje Bůh Aténanům, aby činili pokání, aby nezůstávali déle ve své nadutosti. Ale pokání, změna smýšlení, co to vlastně je? To znamená, že ti, kteří tak mnoho vědí, mají nyní přiznat, že pokud jde o Boha, byli v nevědomosti? Barbar se odvažuje nejvzdělanějšímu národu světa vytýkat nevědomost?

3. Bůh není jen stvořitel a Pán, je také soudce. „Neboť ustanovil den, v němž bude spravedlivě soudit celý svět skrze muže, kterého k tomu určil. Všem lidem o tom poskytl důkaz, když jej vzkřísil z mrtvých.“ (v. 31) Je nebezpečné, ba víc než nebezpečné, protivit se nařízením tohoto Boha. Tento Bůh nebude posmíván ani oklamán. Tento Bůh je totiž s to si získat respekt. Ustanovil den spravedlivého účtování pro celý svět dokonce i pro Řeky!

Jakmile však Pavel zde, v rodném městě nesmrtelnosti, vyslovil slovo „vzkříšení z mrtvých“, byl přerušen. Kupodivu došlo k tomu teprve teď. Už dlouho to v posluchačích vařilo, ale teď už toho měli dost. Někteří zapomněli na svůj stav a na slušnost a začali se posmívat. Jiní si zdvořile zalhali a prohlásili schůzi za odročenou: „Rádi si tě poslechneme, ale až někdy jindy.“ K tomu však nikdy nedošlo. Zakrátko na to Pavel odcestoval. Není známo, že by se do Atén kdy vrátil. O nějakém křesťanském sboru tu neslyšíme nic. Ani Pavlův dopis Aténanům neexistuje.

Takto probíhalo první setkání mezi vzkříšeným Kristem a antickou kulturou ztělesněnou hellenismem aténských mužů. Průběh a výsledek nemohl Pavla překvapit. Znal výrok Ježíše Krista, že bohatí to mají obzvlášť těžké vejít do království nebeského. Slovem „bohatství“ nemusí být vždy míněn skutečný mamon. Bohatství vědění, vzdělání, dovednosti, bohatství kultury a umění se může stát ještě závažnější překážkou na cestě do Božího království. A přece Pán tehdy připojil: „U lidí je to nemožné, ale u Boha je možné všechno!“

A tak i zde v Aténách zřizuje Kristus symbol své moci, vždyť takový div je u Boha možný. Některým vzešlo světlo o ukřižovaném a vzkříšeném Ježíši. Známe dvě jména. Dionysius, člen Areopagu, žena jménem Damaris a ještě několik jiných. Kde se stane takový zázrak, že bohatý vejde do nebeského království, tam je zvláštní důvod k děkování. Pak i bohatství slouží evangeliu. Kristus napsal nad vstupní bránu k svému evangeliu pozoruhodná slova: „Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské.“

J. MARCOLLA

PRVOROZENÝ VŠEHO STVOŘENÍ

Rád bych přijal vysvětlení které se týká Kol 1,15. Zde je Ježíš Kristus nazýván prvorozeným všeho stvoření. Jak se může toto tvrzení dát do souladu s vírou adventistů, že Ježíš Kristus nebyl stvořen a nemá počátek? Z. C.

Neinformovanému čtenáři se Kol 1,15 opravdu jeví jako zřetelný důkaz Kristova počátku: byl zrozen a začal existovat jako první ze všeho stvoření. K tomuto mylnému závěru docházíme proto, že slovu prvorozený přisuzujeme jen doslovný význam — první potomek. V bibli však slovo prvorozený je neméně hojně používáno s jeho nepřímým významem. Čtenář Písma tento druhý význam připouští, ale dostatečně si neuvědomuje jeho obsah.

Tak např. církev prvorozených ze Žid 12,23 nikdo z nás nechápe jako společenství těch, kteří se narodili jako první. Všichni věříme, že Boží církev tvoří i ti, kteří přišli na svět jako druhí a dále rození. Ovšem abychom dovedli vyjádřit, kdo jsou ti to prvorození, to se nám daří méně. Nemůžeme však zůstat na tom, co slovo prvorozený v daném případě neznamená, je třeba pochopit, co skutečně vyjadřuje. Odpověď nacházíme v židovském způsobu chápání slova prvorozený.

Prvorozenství bylo výsadní postavení, z kterého plynula určitá práva a povinnosti: dvojnásobný díl dědictví (5 Moj 21,17), kněžství v rodině (4 Moj 8,19), dědictví duchovních zaslíbení (2 Moj 4,22; 1 Moj 22,16-18). Prvorozenství se nemuselo vztahovat na prvního potomka (1 Moj 48,14-19), dalo se pozbyt (1 Moj 35,22) a koupit (1 Moj 5,29-34). Vrátime-li se k Žid 12,23, církev prvorozených tvoří členové, kteří mají výsadní postavení s právy a povinnostmi věřících synů a dcer Božích.

Tento širší význam má i slovo prvorozený z Kol 1,15. Ježíš Kristus zaujímá výjimečné postavení a výsadní postavení tváří v tvář všemu stvoření. On stojí nad všemi andělskými bytostmi, ostatním stvořením a jeho církví. Je výjimečný svým postavením zjevovala Otce, stvořitele všech a všeho, hlavy církve a zachránce pro věčný život (Kol 1, 14-18). Ve vesmíru jiná taková bytost není. Z toho všeho vidíme, že slovo prvorozený v tomto verši (v. 15) se vůbec netýká myšlenky počátku, ale myšlenky postavení vůči všemu stvoření.

M. Ž.

ZPŮSOB KŘTU V PRVOTNÍ CÍRKVI

Jak se způsob křtu měnil v průběhu staletí, to nám nejlépe zachycují různé staré křesťanské umělecké památky. Malby v katakombách a starých chrámech, mozaiky na podlahách, stěnách a stropěch, různé reliéfy a plastická výzdoba i kresby ve starých rukopisech Nového zákona skýtají mnoho informací o dějinách křtu v křesťanské církvi. Vyvolávají však i řadu otázek, kterými bychom se měli zabývat.

Dochované záznamy přesvědčivě dokazují, že během prvních deseti až čtrnácti století se v křesťanské církvi praktikoval křest ponořením. Kromě toho je možno ve spisech církevních otců nalézt dostatek dokladů, že křest ponořením byl v prvotní církvi naprosto běžný.

Každý, kdo se zajímá o dějiny prvokřesťanské církve, zřejmě ví, že na počátku křesťané křtili ponořením. Co však můžeme „vyčíst“ z mnoha nalezených maleb a dalších znázorňování křtu?

V minulosti se v odborných kruzích hodně diskutovalo o tom, odkud křesťané přejali křest. Někteří mají za to, že křest pochází z mysterijních kultů, které bujely v 1. století našeho letopočtu. Při hledání původu křtu však nemusíme opouštět půdu, z níž křesťanství vyrostlo — z náboženství Izraele.

V židovském prostředí byl křest ponořením známý už před křesťanstvím. Pohané, kteří se chtěli připojit k židovství, museli splnit tři podmínky — podstoupit obřízku, nechat se pokřtít a přinést oběť. V tomto článku se nemůžeme zabývat otázkou, kdy vznikl křest v židovstvu. Apoštol Pavel se v jedné ze svých epištol odvolává na rabínskou argumentaci pro křest proselytů: „Všichni byli křtem v oblaku a moři spojení s Mojžíšem.“ (1 Kor 10,2) To znamená, že křest v židovském prostředí vznikl před počátkem křesťanské církve. Pohané obrácení na židovství se musel podrobit křtu ponořením. Zatímco křtěnec stál ve vodě, dva rabíni vedle něj četli jednodušší a náročnější požadavky zákona. V určenou dobu se křtěnec sám ponořil do vody.

Všeobecně se má za to, že podobné ponořování bylo běžné také v Kumránu. Obyvatelé Kumránu nepoužívali

baptisteria jen k rituálnímu očišťování. Jednou ročně během „výroční konference“ sekty obnovovalo celé společenství smlouvu s Bohem tak, že jednotliví členové vstupovali do baptisteria v pořadí hodností a společenského postavení. Ve stejné době byli křtěni také noví členové.

Kumrán měl nedostatek sladké pramenité vody, proto obyvatelé vybudovali množství rozměrných nádrží, které měly zadržovat a uchovávat dešťovou vodu. Některé nádrže jsou malé a mělké. Sloužily zřejmě spíše jako nádrže ke křtu nebo koupelím než jako nádrže k uchovávání vody. Jedna taková nádrž u severozápadního vchodu do kumránské osady je umístěna vedle vodovodu, který ústí do velké skladovací cisterny. Do zmíněné nádrže vede několik schodů, mohla tedy velmi dobře sloužit ke křtu ponořením.

Zdá se, že Jan Křtitel a později učedníci Pána Ježíše jednoduše praktikovali způsob křtu tehdejšími lidem běžně známý, to je křest ponořením. Někteří historikové tvrdí, že všechny židovské sekty v době Nového zákona praktikovaly tento způsob křtu.

V apoštolské době křesťané konali křest všude tam, kde pro to byl dostatek vody — v jezerech, řekách, umělých nádržích i v moři. Když pronásledování zahnao římské křesťany do podzemí, vybudovali v katakombách i baptisteria. Zbytky těchto křtitelnic jsou nejstarším archeologickým svědectvím o křesťanském křtu.

Jedna taková křtitelnice v katakombách svatého Pontiana je asi 135 cm dlouhá a 105 cm široká a stejně tak hluboká. Voda přitékala do křtitelnice kanálkem z nedalekého pramene. Odborníci se domnívají, že křesťané používali toto baptisterium od prvního do čtvrtého století. Křtěnec zřejmě ve vodě poklekl a ponořil se předkloněn za asistence člověka, který jej křtil. V katakombách svaté Priscilly a svatého Kalixta přitékala voda do křtitelnic uměle vytvořenými kanálky. Ve vatikánských katakombách a katakombách svatého Alexandra plní baptisterium pramen přímo.

Po obrácení císaře Konstantina se křesťanství stalo státní církví a začalo se objevovat velké stavby kostelů a chrámů. Stavitelé budovali baptiste-

ria vedle kostelů jako samostatné stavby. Tato baptisteria — obvykle kruhového nebo osmiúhelníkového půdorysu — byla poměrně rozměrná a to ze dvou důvodů:

(1) Křesťané ve starých dobách křtili pouze během velkých svátků — velikonoce, letnic a svátků zjevení Páně. Rychle rostoucí církev potřebovala tedy rozměrné křtitelnice, aby mohli být uspokojeni všichni zájemci o křest.

(2) V raných dobách křtili pouze biskupové. Baptisteria se proto stavěla jen u sídelních chrámů biskupů. Ve dnech určených ke křtu se tedy scházelo mnoho zájemců z celého okolí. Později už nebylo možné zůstat u této praxe. Počet křtitelnic rychle rostl a od 6. století se objevují už přímo uvnitř kostelů.

Jen v samotné Itálii napočítali odborníci 65 zachovaných baptisterií. Mají různé tvary (kruhové, osmiúhelníkové, čtvercové, dvanáctiúhelníkové, ve tvaru řeckého kříže apod.), vznikaly od 4. do 14. století, mají však jedno společné — sloužily ke křtu ponořením.

Historikové tvrdí, že každé baptisterium mělo dvě oddělení, jedno pro muže a jiné pro ženy. Není však jasné, zda šlo pouze o místnosti k převlékání nebo také o samostatné oddělené nádrže s vodou. V baptisteriu ve městě Pesaro se našly dvě oddělené nádrže. Jedna sloužila výhradně pro křest mužů a druhá pro křest žen. Křtitelnice byly obvykle krásně zdobené malbami, mozaikami a řezbami znázorňujícími biblické výjevy, převážně ze života Pána Ježíše.

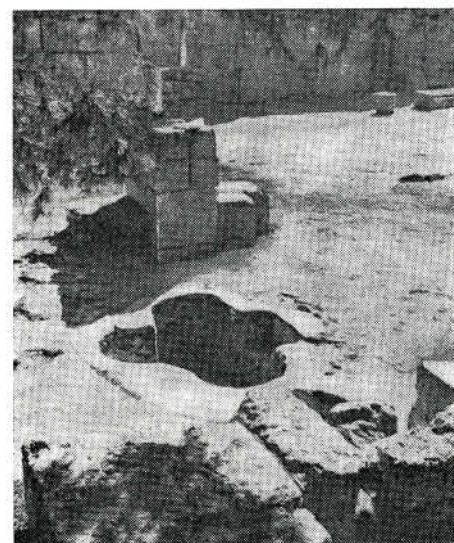
Časem se stával křest dětí stále populárnější a dospělí se křtili stále méně. Vedlo to k zásadním změnám velikosti tvaru křtitelnic. Rozměrné křtitelnice pod úrovní podlahy, v nichž bylo možno ponořit dospělého člověka, pomalu z kostelů vymizely. Nahradily je mnohokrát menší křtitelnice ve výši asi jeden metr nad podlahou, které mnohem lépe vyhovovaly křtu dětí. Později se začalo křtít kropením nebo poléváním a křtitelnice se ještě více zmenšily.

Názorným příkladem je baptisterium v bazilice sv. Jana na Lateránu. Původní křtitelnice je pod úrovní pod-

Baptisterium v katakombách sv. Pontiana v Římě

Baptisterium v ruinách starého křesťanského chrámu v Emauzích

Křest ponořením dnes

lahy. Měla průměr téměř 7 metrů a hloubku téměř 1 metr. Je obložena mramorem. Sloužila ke křtu dospělých ponořením. Později, když byl křest dospělých odstraněn, jí už nebylo zapotřebí, byla zasypána a na jejím místě stála menší křtitelnice pro křest dětí ponořením. Po čase nebylo třeba ani této křtitelnice. Nahradila ji další, ještě mnohem menší určená ke křtu dětí pokropením.

Starověká umělecká znázornění křtu jednoznačně svědčí o tom, že křesťané v prvních stoletích křtili ponořením. Nejstarší znázornění pocházejí z katakomb. Malba v katakombách svatého Pontiana představuje křest Ježíše Krista. Ježíš stojí po pás ve vodě. Není vidět žádnou část oděvu. Jan Křtitel stojí oblečen na břehu. Vpravo od Ježíše, na druhém břehu řeky, stojí anděl a drží Ježíšovy šaty. Z malby je zřejmé, že Jan Křtitel se chystá Pána Ježíše pokřtít ponořením.

Podobná malba je také v kryptě katakomb svatě Luciny. Malba znázorňuje Jana Křtitele stojícího na břehu, jak pravou rukou pomáhá Pánu Ježíši z vody. I v tomto případě je Jan oděn a Pán Ježíš nikoli. Podobných maleb v kostelech a baptisteriích je celá řada. Obvykle znázorňují Pána Ježíše po pás ve vodě a Jana Křtitele na břehu, jak se jej chystá ponořit. Tyto obrázky svědčí o způsobu křtu v prvních stoletích křesťanské církve. Popravdě znázorňují spíše křest v umělých baptisteriích, než jak to bylo možné kdysi v Jordánu.

Pozdější obrazy znázorňují Pána Ježíše stojícího ve vodě, zatímco Jan polévá jeho hlavu vodou. Tyto obrazy svědčí o změně formy křtu. V chrámě sv. Jana v Raveně zdobí kopuli nad baptisteriem mozaika znázorňující křest Ježíše Krista. Pán Ježíš stojí po pás ve vodě a Jan Křtitel z břehu leje na jeho hlavu vodu. Mozaika pochází údajně z 5. století. Avšak přímo pod kopulí je bazén pro křest ponořením, později upraven jako křtitelnice pro křest pokropením. Vzniká otázka, zda mozaika pochází opravdu z 5. století. Víme totiž, že baptisteria se začala stěhovat do kostelů teprve v 6. století.

V katakombách svatého Kalixta se uchovala kresba znázorňující mladého chlapce, jak stojí ve vodě. Větší člověk stojí ve vodě vedle něj. Kresba záměrně znázorňuje pramínky vody, které stékají z chlapcovy hlavy po jeho nahém těle. Mnoho se už napsalo o tom, co tato kresba vlastně představuje.

Člověk, který vykonává křest, ne-drží žádnou nádobu, z níž by křtěnce poléval. Spíše má pravou ruku nad hlavou křtěnce, jak je to běžné na obrázcích křtu ponořením. Stékající

voda neznázorňuje polévání, ale spíše úplné pokrytí vodou, neboli ponoření.

Freska v bazilice svatého Klementa znázorňuje sv. Cyrila, jak křtí za své první misijní cesty v Bulharsku. Cyril v kněžském rouchu stojí vedle křtěnce. Voda ve tvaru pyramidy sahá křtěnci po pás. Cyrilova pravá ruka spočívá na jeho hlavě, což je typické znázornění křtu ponořením.

Známe řadu dalších obrázků představujících křtěnce v pyramidě vody. Některým voda sahá po pás, jiným ke krku a jiní jsou znázorněni celí ve vodě. Každá malba znázorňuje zjevně totéž — křest ponořením.

Dvacet šest známých rukopisů Nového zákona, uložených v různých knihovnách a muzeích, obsahuje také kresby křtu. Většinou se jedná o křest Ježíše Krista. Ale všechny mají jedno společné — znázorňují křest ponořením.

Všechna stará znázornění křtu mají tři společné neměnné prvky:

(1) Křest ponořením, kromě mozaiky v chrámě sv. Jana v Raveně. Zda tato mozaika opravdu vznikla již v 5. století, se nepodařilo prokázat.

(2) Křtěnec je nahý.

(3) Ten, kdo křtí, nestojí s křtěncem ve vodě, ale oblečen stojí na břehu řeky nebo na kraji bazénu.

Třetí bod vyvolává otázky, jak se ponoření dospělých praktikovalo, a to zvláště ve světle rozdílného znění textu Luk 3,7 v Bezově kodexu a ve starých latinských rukopisech. Bezův kodex je zvláště významný, protože je to jediný řecký rukopis, který reprezentuje západní podobu textu Nového zákona. Byl vytvořen v Lyonu, v dnešní Francii, v 5. století. V mnoha detailech se text liší od jiných rukopisů. Zřejmě odráží dějinný vývoj a existující tradici, která se neprojevila v jiných rukopisech. Bezův kodex mění v textu Lukáše 3,7 řeckou předložku „hypo“ (vyjadřující vazbu 7. pádu) na předložku „enopion“, která znamená „před“, „v přítomnosti“. Místo „kým“ byli pokřtěni, tedy hovoří, „v přítomnosti koho“ byli pokřtěni. Zřejmě připomíná židovský křest proselytů, v němž se křtěnci ponořují do vody sami v přítomnosti někoho, kdo je za křest zodpovědný. Možná, že staré obrazy také znázorňují stejný způsob křtu v prvotní křesťanské církvi. Možná, že pravá ruka na hlavě křtěnce znázorňuje spíše požehnání, než samotný úkon křtu.

Ačkoli nám archeologie zcela jasně dosvědčuje, že stará křesťanská církev běžně používala pouze křest ponořením, nedává nám uspokojivou odpověď na otázku, jak první křesťané tento úkon prováděli.

G. E. RICE

SÁRA

- vítěz víry

BIBLICKÉ ŽENY

V jedenácté kapitole epištoly Židům je Sára uvedena jako první žena v řadě hrdinů víry. Proč právě ona? Nebyla bojovnicí, vojévdcem ani prorokyní — pouze manželkou a matkou; věřící ženou, která měla své přednosti, ale také své slabé stránky. Jakými zkouškami procházela její víra? Zamysleme se nad některými situacemi z jejího života, které formovaly její charakter a vztah k Bohu.

Sára žila se svým manželem Abrahamem v Uru. Jednoho dne se jejich život radikálně změnil. Abrahamovi se zjevil Bůh. Prikázal mu, aby opustil město a šel tam, kam ho povede. Prikaz byl současně spojen se zaslíbením: „Učiním tě velkým národem, požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnaním“ (1 Moj 12,2). Sára a Abraham dosud nepoznali radosti rodičovství.

Abraham ihned uposlechl a Sára se přizpůsobila jeho rozhodnutí. Najednou se z nich, obyvatel bohatého města, stali kočovníci. Můžeme docenit Sárinu oběť? Jistě pro ni nebylo lehké opustit domov, pohodlí, příbuzné a vydat se vstříc neznámé budoucnosti. Poslechla však svého manžela a důvěřovala Bohu, který je vedl. Jedno

příslloví říká: „Sto mužů může vytvořit tábor, ale jedna žena dokáže vytvořit domov.“ Opravdu, Sára přes všechny obtíže vytvářela Abrahamovi trvalý domov. Svou láskou a vlivem překlenula nepohodlí a problémy. Byla silnou osobností. Měla vlastní úsudek, přesto se však dokázala manželovi podřídit — byla totiž vnitřně svobodná. Její vztah k Bohu ovlivňoval i vztah k manželovi.

Potom přišla zkouška důvěry v Boha. V zemi, kde se Abraham na Boží prikáz usadil, nastal hlad. Aby se zachránili, odebrali se všichni do sousedního Egypta. Tam si Abraham uvědomil, že Sára je stále velmi krásná a přitažlivá žena. Egypťané by ho mohli zabít jen proto, aby ji získali. Abraham, který tolik důvěřoval Bohu, náhle přestal vírou vidět Neviditelného. Báł se o svůj život, a proto navrhl Sáře: „Říkej tedy, žes mou sestrou, aby se mi kvůli tobě dobře dařilo a abych tvou zásluhou zůstal naživu.“ (1 Moj 12,13). Utěšoval se tím, že Sára je opravdu jeho sestrou — byla dcerou jeho otce, ne však jeho matky. Nevíme, zda Sára souhlasila s tímto rozhodnutím, ale podřídila se Abrahamovu přání. Její krása nezůstala

bez povšimnutí. Faraón Sáru přijal do svého paláce a chtěl, aby se stala jeho manželkou. Zde si Sára uvědomila, jak málo důvěřovala Bohu. Vždyť situace, do které se dostala, nemůže být v souladu s Božím zaslíbením o synovi! Bůh však zasáhl. Utrpením a pohromami promluvil k faraónovi a ten Sáru propustil.

Po této události ztratila Sára něco ze své důvěry k manželovi. Je zvláštní, že Abraham a Sára se egyptskou zkouškou nepoučili. Opakovala se ještě jednou a opět strach o život byl větší než důvěra v Dárce života.

I když Bůh svůj slib o narození syna několikrát opakoval, plnil jej pomalu. Sára ze zkušenosti věděla, že život víry nežádá od ní, aby se jen zřekla lidské jistoty, ale vyžaduje také trpělivost. Víra a trpělivost jdou ruku v ruce. Není možné si je koupit jako zboží, ale získávají se ve škole života. Její víra musela zakotvit na skále Božích zaslíbení, ne na písku lidských možností.

Sára však začala být netrpělivá. Dlouhé čekání se stávalo nesnesitelným. Vždyť jí bylo sedmdesát pět let a uvědomila si, že roky, kdy mohla porodit, už dávno minuly. Abraham ji měl pořád stejně rád, ale ona se cítila méněcenná. Zoufale se tázala: Proč, Hospodine? Zaslíbil jsi Abrahamovi syna, ale já mu ho stále dlužím. Nejsem snad hodna být matkou?

Sára toužila vidět splnění Božího slibu za každou cenu v tom čase, který určila její vlastní netrpělivost. Navrhla manželovi, aby si vzal za ženu egyptskou služku Agar, „... abych aspoň z ní mohla mít syny“ (1 Moj 16,2). Obhájila se: Vždyť Bůh neřekl, že Abrahamův syn bude mým dítětem.

Skutečný problém nebyl v tom, že ztratila trpělivost, ale v tom, že hledala řešení sama. Scházela jí víra. Důsledky nesprávného rozhodnutí se projeví téměř okamžitě. Agar, které se narodil syn Izmael, se začala chovat nadřazeně. Sára se cítila nešťastnější než předtím. Chtěla uspišit naplnění Božího zaslíbení, a zatím je ještě více oddálila. Nakonec ze všeho svého neštěstí obvinila manžela.

Nejednáme někdy podobně jako Sára? Myslíme si, že problémy vyřešíme lépe a rychleji bez Boha. Ale nakonec zjistíme, že „zkratkou“ jsme si cestu vlastně několikanásobně prodloužili.

Po třinácti letech Bůh Abrahamovi zopakoval zaslíbení. Poprvé Pán výslovně řekl, že syn zaslíbení bude synem Sáry. Na potvrzení slibu změnil oběma jméno. Tehdy se z Abrahama — „vznešeného otce“ — stal Abraham — „otec množství“ — a ze Sarai Sára — kněžna. Oba se však nevěřícně smáli. Sára uvažovala: Tolik let trpkého čekání a teď mám být já, téměř devadesátiletá, matkou? Avšak z této těžké zkoušky víry vyšla Sára jako vítěz. Uvědomila si, že kdyby nyní neuvěřila plně Božímu zaslíbení, Bůh by jí syna nemohl dát. Nejedno-

dušší — a přitom pro člověka nejtěžší — je uvěřit, spolehnout se na Boha.

Následující rok, v čase určeném od Hospodina, se narodil syn. Jméno, které mu Bůh dal, Izák — směřující se — připomínalo rodičům, že v počáteční nevěře byl pro ně Izák otázníkem, který Bůh změnil ve vykřičník.

Bible nekončí Sářin příběh mollovým akordem. Naopak. Mluví o víře

Sáry a nejen o prohrách. Její víra rostla po celý život a vyvrcholila narozením Izáka. Sára přinesla mnoho obětí. Zřekla se věcí, které milovala a po kterých toužila.

Někteří vědci tvrdí, že zdravé emoce, radost, spokojenost a víra v Boha mohou podmínit fyzickou krásu a zdraví. Nemohlo to být právě tajemství krásy Sáry? Apoštol Petr chválí

Sáru pro její vnitřní krásu a vyzývá ženy, aby následovaly její příklad (1 Petr 3,6).

Sářin příběh není jen dávnou rodnou zkušeností. Každému z nás chce Bůh dát syna — svého Syna, Ježíše Krista. Abychom v něm mohli získat věčný život, je třeba už nyní prožívat Sářinu vítěznou zkušenost víry.

H. VYSLOUŽILOVÁ

ZDRAVÝ DUCH DĚLÁ DIVY

*Dva vězni hledí s touhou ven
špinavým oknem s mříží,
ten jeden tmu tam vidí jen,
ten druhý k hvězdám vzhlíží.*

Pokusil jsem se říci veršem myšlenku, kterou jsem před nedávnem objevil v jedné knize, že totiž mnoho svých nezdarů, a to i na zdravotním poli, si způsobujeme sami. Všichni známe přísloví: „Ve zdravém těle zdravý duch“, ale já bych je rád dnes obrátil. Chci ukázat, že prvotním není tělo, ale duch, který stav těla dovede ovlivnit.

Slyšel jsem vyprávění vojáka z 2. světové války, který utrpěl průstřel hrudníku. Vyprávěl nám, že ve chvíli, kdy si uvědomil, kam byl zasažen a když se s bolestí dostavovaly také ostatní potíže, unikající proud krve, dušnost... myslel na jediné — jak zaujmout co nejpríhodnější polohu a pak čekat na smrt. Snad ještě několik vzpomínek patřilo jeho blízkým, se kterými se v duchu loučil. Tu však pocítil, že jej něco v jedné poloze tlačí — byl to obvaz, který měl v kapse své uniformy. To jej přivedlo na myšlenku, že by ho snad přece mohl použít. Přiložil jej tedy co nejtěsněji na obě průstřelové rány a hle, proud krve ustal, dýchání se zlepšilo. Projevila se v něm opět touha po životě, která je nakonec v každém mladém těle. Začal pracovat na vlastní záchraně a to s veškerou energií, která v jeho těžce zraněném těle zůstala. Snaha se podařila, voják nezemřel.

Pro mne to je klasický příklad, jak touha po životě dovede život „zajistit“, zatímco rezignace může znamenat smrt.

Tuto skutečnost jsem si uvědomil i při čtení knihy „Trosečníkem z vlastní vůle“, v níž jeden francouzský lékař dokázal, že většina trosečníků na moři hyne v důsledku duševního zhroucení, i když je třeba potravin v záchranném člunu ještě dost.

Často se můžeme setkat s podobnými případy i u nás ve vnitrozemí. Žijí mezi námi různí lidé, např. staří občané, kteří jsou náhle, třeba pro

nějakou druhořadou chorobu, poslání na léčení do nemocnice. Po krátké době pak člověk zjistí, že dotyčný staroušek již nežije. Pobyt v ústavu, kde pacient ztrácí své původní prostředí, plány, ale i starosti, se takovým lidem stává černou neznámou skutečností, která vede ke ztrátě chuti k životu a přivodí smrt. Nemusí se však jednat jen o staré lidi. Vzpomínám na mladou dívku, měla něco přes 20 let. Přes vážnou nervovou chorobu pracovala v jednom podniku. Snažil jsem se jí v práci udržet, ale matka chtěla mít nemocnou dceru doma. Vzhledem k základní chorobě trvala na neschopnosti a snažila se dceři zajistit plný důchod. Konečně byla všechna vyšetření pohromadě a bylo možno uvažovat o důchodovém řízení. Jenže hlavní činitel nakonec scházel. Pacientka si mezitím vzala život.

Je paradoxní, že pocit samoty, zbytečnosti v životě a opuštěnosti se projevuje častěji dnes, kdy lidé žijí ve městech hustě vedle sebe, v moderních sídlištích, a přece jsou si cizí. V takových případech totiž nepomůže „tabletky“ či „prášek“, i když dovede uklidnit, posílit a je často jediným způsobem, jak se přenést přes krátká kritická údobí. Mnohem více může pomoci ten, kdo dovede usměrnit pohled nemocného nad časné malichernosti, z obklopující jej „tmy“ vzhůru k „zářícím hvězdám“. Teď jsem vyjádřil své myšlenky dost obrazně, ale na tom, jak vnímáme svůj osobní vztah k našemu okolí, závisí přece naše zdraví.

Kolik lidí polyká dlouhodobě nejrozumnější ataraktika, sedativa či hypnotika jen proto, že se stydí připustit, že si nerozumí s manželem, snachou, dětmi, sousedy a nevědí prostě jak v životě pokračovat dál. Spotřeba uvedených druhů léků neúměrně stoupá. Nebo se domníváme, že polykáním tabletek jsme udělali pro své zdraví dost?

Bylo by jistě chybou tvrdit, že nechuť k životu je příčinou všech úmrtí, ale náš postoj k životu naše zdraví

přesto podstatně ovlivní. Kdo z nás by neznal přísloví: „Veselá mysl — půl zdraví“?

Zdravý duch, neboli jasná a reálná perspektiva, dovede v lidském životě udělat divy. Kolik sil dovede v našem těle zmobilizovat vidina dosažení cíle, to můžeme vidět např. při závodech. Jak vypadá mnohý ze závodníků za cílovou páskou? Kolik běžců se po proběhnutí cílem zhroutilo, protože měli cíl již za sebou. Kam se ztratily síly, které je ještě před několika vteřinami nesly k vytožené metě? Nestává se to jen při vrcholovém sportu, vidíme to i v běžném životě kolem sebe. Lidé, kteří ztratí svůj životní cíl, přestávají žít. Taková situace může potkat jak starého, tak mladého.

V tom životním závodu k určenému cíli máme my křesťané jednu nemalou výhodu. Známe směr a máme cíl. Záleží jen na nás, zda chceme být účastníky velkého závodu o vítězný věnec života. Nemusíme utíkat „v nejistotu, jako do prázdna“, ale cílem je svrchovaná odplata v Ježíši Kristu. Na této „závodní“ dráze není nikdo příliš mladý a nikdo příliš starý, ba ani ten, kdo již nedokáže stát na vlastních nohou, není ze „závodu“ vyloučen.

Nemohu nezpomenout na jednu starou paní, která ve svých nejlepších letech zchromla. Dále pak žila již jen na invalidní židli, kterou však také sama nebyla schopná ovládat, protože měla i chromé ruce. Přesto nežila zbytečně. Dožila se vysokého věku a mnozí lidé v jejím okolí říkali, že když někdy nevěděli, jak v životě dál, byla to ona, kdo jim dokázal vrátit životní optimismus a sílu.

Obecně platí zásada, kterou vyjádřil filozof větou: „Jen ten, kdo ví, proč žít, ví také, jak žít. Jen ten, jehož duch určuje směr života, dokáže potom usměrnit i své tělo.“ Snad také toto měl na mysli apoštol Jan, když začíná svůj dopis slovy: „Nějmilejší, přeji ti, abys byl zdravý a měl se dobře, jako se má dobře i tvá duše.“

MUDr. D. BÖHM

Je tvé manželství zdravé?

Test, který předkládáme, předpokládá úplnou otevřenost. Jde o zásady, které jsou výzvou partnerům k otevřenému rozhovoru.

Manželství má být oázou před náporu, kterým jste vystaveni ze všech stran. Je-li vaše manželství zdravé, pak tyto náporu jen zesílí vazbu mezi tebou a tvým partnerem. Je-li však mezi vámi napjatý vztah, pak nápor obvykle přispívá k tomu, že vaše manželské vazby slábnou.

Následující odstavce mají přispět k tomu, abyste si navzájem ujasnili, zda je vaše manželství zdravé. Je to deset odstavců. Každý je uveden jednou zásadou manželských vztahů. Přemýšlejte o každé zásadě a srovnajte ji s vlastní zkušeností. Pak teprve zatrhnete správnou odpověď. Až oba vyplníte dotazník, měli byste své odpovědi porovnat. Neobávejte se ani určitých názorových rozdílů. Jestliže se mají muž a žena skutečně rádi, nějaký názorový rozdíl nemůže narušit jejich vztah. Test je vlastně výzvou k porovnání názorů a společnému nalézání stejných náhledů.

I. ZÁSADA

V našem manželství existují určité společné zásady a priority, které oba uznáváme.

Manželské páry jsou obvykle určeny buď podmínkami nebo názory. Jsou-li určeny podmínkami, znamená to, že vliv událostí, pocitů nebo jiných lidí mimo manželství určuje hodnoty, způsoby jednání a činy. Jestliže však máte — dříve než je potřebí něco řešit — společné názory, pokud jde o využití času, peněz atd., pak jednáte v souladu s těmito názory, protože jste k nim došli společně a váš postoj není určen podmínkami. Co zůstává ve vašem vztahu nemenné, nezávisle na tom, co se děje?

Odpověď:

1. Pokud jde o naše společné názory

- ry a priority, vidím určitý pokrok.
2. Nenapadají mne žádné společné názory a priority.
3. Oba máme své představy, ale ty nejsou společné.
4. Tuto oblast se nám během manželství podařilo vyřešit přijatelným způsobem.

II. ZÁSADA

Naše manželství se vyznačuje vzájemným porozuměním a přátelstvím, ale také odpovědností za lidi mimo náš domov.

Opakem této zásady je manželství, ve kterém jsou partneři zaměřeni pouze na sebe a sledují jediný záměr, aby se jim dařilo dobře. Nemají zájem o druhé, věnují se pouze sobě. Jejich manželství by bylo zdravé, kdyby pochopili, že jim Bůh uložil také péči o jiné lidi. Manželé, kteří se věnují i ostatním lidem, jsou vedeni k hlubší vzájemné lásce a komunikaci. Má vaše manželství takové vztahy a cítíte odpovědnost za ostatní?

Odpověď:

1. Nemáme žádná přátelství, která by pro nás něco znamenala, ani nejsme mimo náš domov společně aktivní.
2. Tuto zásadu jsme během manželství uskutečnili v uspokojivé míře.
3. Každý z nás má své vlastní přátele a aktivity. V této oblasti málokdy děláme něco společně.
4. Vidím zde určitý pokrok.

III. ZÁSADA

V našem manželství není materiální úspěch rozhodujícím motivem. Náš vztah je stejný bez ohledu na to, co máme.

Většina lidí sice nesouhlasí s tvrzením, že peníze jsou klíčem manželského štěstí, ale přesto podle toho obvykle jednají. Někteří lidé a programové i některé společenské systémy očekávají od peněz všechno: blaho-

byt, uspokojení, pocit důležitosti, úspěch. Partner, který se řídí touto zásadou, je v područí stálého shánění a nákupů. V zdravém manželství jsou peníze jen prostředkem a manželé mají společný pohled na vydání a spoření v mezích svých hospodářských možností.

Odpověď:

1. To je pro mne vážný problém.
2. V této oblasti děláme pokroky.
3. Peněžní záležitosti jsou pro nás vážným problémem. Máme sklon měřit naše štěstí tím, kolik si můžeme dovolit.
4. To je problém mého partnera.
5. V otázce, jak máme zacházet s penězi, se nemůžeme dohodnout.

IV. ZÁSADA

O svých pocitech, těžkostech a otázkách, které nás trápí, si můžeme kdykoli pohovořit a nemusíme mít obavy, že se někdo z nás urazí, rozčílí nebo se bude cítit nepochopen.

Jasným znakem nezdravého manželství je, že manželé nemohou o mnoha věcech spolu hovořit. Obecně to znamená, že atmosféru ovládá určitý obranný postoj a neústupnost. Pevné a zdravé manželství se naopak vyznačuje schopností nejen hovořit o svých vlastních pocitech, nýbrž také naslouchat a rozumět tomu, co říká ten druhý. Dříve než odpovíte, ptejte se sami sebe, zda existují věci, o kterých byste nechtěli za žádných okolností hovořit.

Odpověď:

1. V této oblasti děláme pokroky.
2. Nemyslím, že mi partner vážně naslouchá, nebo mi rozumí.
3. V našich rozhovorech nic nevynecháváme, jsme s nimi spokojeni.
4. Zdá se mi těžké vyjádřit se o důležitých věcech.
5. Zřídka hovoříme o věcech, které pro nás mají osobní důležitost. Naše rozhovory zůstávají na povrchu.
6. Rozhovory zásadnější povahy způsobují hádky; proto se jim vyhýbáme.

V. ZÁSADA

Obvykle jsme schopni vyřešit si konflikty sami.

Abychom nějaký konflikt plně vyřešili, potřebujeme dvě věci. Za prvé: musíme být připraveni omluvit se a navzájem si odpustit, když je jasné, že jsme jednali špatně.

Za druhé: Kdo jednal nevhodně, musí se změnit. Jestliže konflikt skončí rozbitím vzájemného vztahu nebo poškozením, či ovládnutím druhého, pak jsme konflikt nevyřešili. Vyřešen není ani tehdy, když skončí mlčením. Konflikty máme řešit v atmosféře střízlivé sebekontroly a poctivé výměny názorů.

Odpověď:

1. Jednomu z nás připadá velmi těžké říct: „Odpusť.“

2. Děsím se konfliktu, protože nevím, co mám říct, když jsem napaden.
3. Během našeho manželství jsme se naučili najít řešení názorových rozdílů.
4. Konflikty v našem manželství vedou k citovým výbuchům a k narušení vztahů.
5. V této oblasti děláme pokroky.
6. Jeden z nás těžko odpouští a nedokáže zapomenout.

VI. ZÁSADA

V našem manželství si vědomě šetříme „nejlepší“ pro svého partnera. Mnozí manželé se oblékají, chovají nebo mluví a ukazují před druhým v tom nejlepším světle. Doma v soukromí už takoví nejsou. Někdy jednáme s partnerem nepěkně, zvláště když jsme vyčerpaní a ve stresu. Věnujte pro sebe čas tehdy, když jste tělesně i duševně v nejlepší formě.

Odpověď:

1. Zde leží problém našeho manželství.
2. Jsem — víceméně — spokojen. Snažíme se navzájem dávat si to nejlepší.
3. To je problém mého partnera.
4. Vidím v této oblasti určitý pokrok.
5. To je můj problém.

VII. ZÁSADA

Patříme si navzájem, oddáváme se jeden druhému a prožíváme radost i štěstí v neintimnějších vztazích.

Když Bůh stvořil prvního muže a první ženu, měli se rádi a žili v dokonalé shodě. Nebyli pod vlivem hříchu, který zotročuje, vyvolává napětí a nepochopení. V manželství bychom měli usilovat především o to, abychom si co nejlépe rozuměli. Oblast, ve které se to může zvláště projevit, je oblast tělesných vztahů. Je-li manželství zdravé, pak nalézáte ve vysoké míře uspokojení ze vzájemných dotyků, při objetí či jiných formách tělesného kontaktu, které vyjadřují vaši vzájemnou lásku. Ve zdravém manželství máte pochopení pro sexuální přání a potřeby partnera. Strach, odmítání či odpor nepatří do takového manželství. Nikdo není zaměřen egoisticky, ale každý se snaží, aby se líbil a vyhověl tomu druhému.

Odpověď:

1. To je velké neštěstí našeho manželství.
2. Myslím, že můj partner je spokojen, ale já ne.
3. V této oblasti to v našem manželství jde.
4. Udělali jsme v této oblasti určité pokroky.
5. Můj partner mi sexuálně nerozumí.
6. Je to pro nás choulostivá oblast, o které spolu sotva dokážeme hovořit.

VIII. ZÁSADA

Naše manželství se vyvíjí v pěkném

ovzduší, které dává každému z partnerů pocit, že má svou hodnotu. Jinými slovy, navzájem se oceňujeme a nestydíme se vyjádřit si často vděčnost.

Zdravý je takový vztah, ve kterém si partneri poví, jak se navzájem hodnotí a jsou hrdí na toho druhého. V takových situacích rosteme a snažíme se, abychom splnili očekávání druhého. Přijímat se navzájem znamená přijímat konstruktivní kritiku, při které se člověk učí z pozorování druhého. Vaše manželství není zdravé, jestliže si neprojevujete ocenění, ale naopak se kousavě kritizujete.

Odpověď:

1. Můj partner mě trvale kritizuje.
2. V této oblasti jsme docílili určitého pokroku.
3. Domníváme se, že jsme to v našem manželství do určité míry dokázali.
4. Připadá mi to těžké, abych dělal komplimenty nebo kritizoval konstruktivním způsobem.
5. Naše manželství se vyznačuje tím, že se navzájem neakceptujeme, ale naopak se stíráme.
6. Málokdy se cítím ohodnocen(a).

IX. ZÁSADA

Věříme si. Naše manželství je založeno na plné důvěře.

Jakmile jeden partner nedokáže důvěřovat tomu, co říká nebo činí ten druhý, je manželství nemocné. V takové rodině vládne podezření, pochybnost a strach. Nic neroste. Ve zdravém manželství se přijímá slovo druhého s důvěrou. Tvé jednání s osobami opačného pohlaví by nemělo být důvodem k výtkám. Pak nedojde ani u tvého partnera k žárlivosti a nejistotě.

Odpověď:

1. Připadá mi těžké věřit v trvalost našich vztahů.
2. Je mi zatěžko důvěřovat partnerovi.
3. Tuto zásadu v našem manželství uskutečňujeme.

X. ZÁSADA

Bůh stojí uprostřed našeho manželství. On určuje náš životní styl, naši lásku a naše jednání v těžkých situacích.

Bůh založil manželství a bez něj je zdravý vztah partnerů v podstatě nemožný. Když má být Bůh v našem domově Pánem, musí každý z nás předat svůj život Pánu Ježíši a prosit ho o sílu, aby mohl vést život podle Boží vůle. Kde existuje takový vztah k Bohu, tam je pro manžele možné, aby vnitřně rostli a zráli.

Odpověď:

1. Bůh je Pánem našeho manželství.
2. Ještě jsme o tom nikdy nehovořili.
3. Rád bych věděl více o tom, jak se stane Bůh středem našich vztahů.
4. To je můj problém.

5. Bůh nehraje v našem manželství žádnou roli.

Tento test není určen k tomu, abyste po jeho přečtení a zatřetí odpovědi sečetli body a podívali se, jak vám to vyšlo. Cílem je vyprovokovat rozhovor mezi partnery. V každém manželství bude pravděpodobně hodnocení některých bodů kladné a jiných záporné. Někdy se budou partneri rozcházet v posouzení svých postojů, jindy budou mít obtíže s nalezením vhodného řešení pro budoucnost.

Pokud test vytvoří tvůrčí atmosféru hledání a nalézání, vážného rozhovoru a zamýšlení se nad budoucností manželství, byl jeho cíl splněn.

Zásady, které byly stanoveny jako principy dobrého manželství, jsou odvozeny z Písma svatého. Necht' je tedy Boží slovo ukazatelem na cestě a dárce moudrosti — naším vůdcem.

Zpracováno podle zahraniční předlohy

PRO NEJMENŠÍ ČTENÁŘE

POŠTOVNÍ DORUČOVATEL

Na konci ulice uviděl Jenda poštovního doručovatele a rozběhl se za ním.

„Haló, pane listonoši,“ pozdravil ho. „Nemáte dnes pro nás nějaký dopis?“

„No, nevím,“ odpověděl muž a mrkl okem, „ale než se dostanu k vašemu domu, tak to vědět budu.“

Jenda provázel svého nového přítele a u každé poštovní schránky čekal, až vhodí dopisy a pohlednice. Pozoroval, jak jsou lidé šťastní, když jim přijde pošta.

„Děláte rád listonoše?“ ptal se Jenda.

„Ano, ovšem,“ odpověděl jeho přítel. „Poznal jsem všechny lidi na obchůzce. Vyprávějí mi o své rodině a kde byli o prázdninách. A já jim nosím pohlednice a dárky k narozeninám.“

Za nějakou chvíli přišli k domu, kde bydlel Jenda. Listonoš vytáhl z brašny dopis z Pardubic a pohlednici z Vysokých Tater. Maminka měla radost, že někdo píše. „Pohlednice je ze Slovenska, někdo je na prázdninách,“ vysvětlovala Jendovi, „a dopis je od mé dobré přítelkyně.“

„Až budu velký, chci být listonošem,“ prohlásil Jenda, „protože on nosí lidem dobré zprávy a dělá jim radost. A já bych také chtěl dělat lidem radost.“

„Vím, jak můžeš přinášet lidem dobré zprávy a dělat je šťastnými už teď,“ řekla s úsměvem maminka. „Můžeš jim povědět, že náš Pán Ježíš je má rád a že brzy přijde.“

„Myslím,“ řekl Jenda, „že by to bylo ještě lepší než být listonošem. Měl bych začít hned teď.“

D. N.

SVOBODA PRO ODSOUZENCE

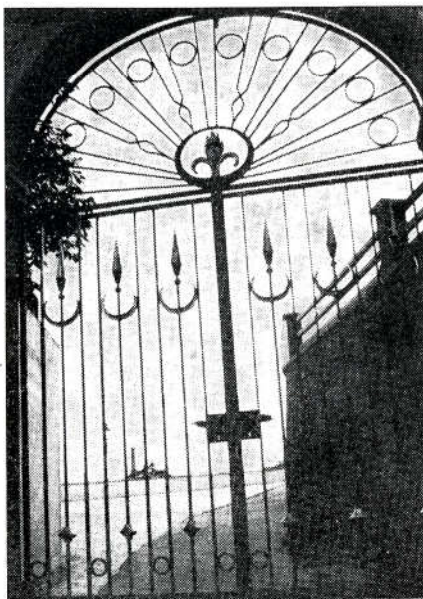
Nikdy jsem neměl konflikt se zákonem, nikdy jsem neporušil zákon své země, a přece jsem se stal vězněm. Vězněm na svobodě, otrokem hříchu. Byl to hrozný život. Černý úsek života, na který nerad vzpomínám. Otvírám jej před vámi, abych ukázal na Kristovu milost.

Měl jsem krásné dětství, mělo se stát odrazovým můstkem k lepšímu životu. Rodiče často snili o mé životní dráze. Nabízela se skvělá kariéra. Kafarnaum je střediskové město. Křižovatka cest mezi Damaškem a Jeruzalémem, Egyptem a Středozemním mořem. Protínaly se zde cesty mezi severem a jihem, východem a západem. Čile se zde obchodovalo. Město však bylo i střediskem zábav a prostopášnosti. Poznenáhl jsem v nich našel náplň dne, a tím i života. Dříve jsem se těšil, až mi skončí denní práce a vyrazím do ulic, že budu vychutnávat všechny „pamlsky“ města. Nebránil jsem se ničemu. Myslel jsem si, že mi patří svět, že se sklonil u mých nohou. Tak to bylo denně. Již dopoledne v práci jsem uvažoval o náplni odpoledne. Do manželství jsem samozřejmě nespěchal, to abych všeho užil a nevázal se.

Cítil jsem se na vrcholu štěstí, a zatím jsem se motal do nitek, které mne pozvolna spoutávaly. Padal jsem do propasti, z které jsem nemohl ven. Uvědomil jsem si to, když jsem jednou s rodiči prováděl po několik týdnů opravu domu. Práce bylo mnoho a nemohl jsem za zábavou. Byl jsem neklidný a podrážděný. Najednou mi bylo jasné, jaký jsem otrok své vášně. Zhrozil jsem se, litoval, ale neměl jsem v sobě sílu opustit tuto cestu. Urostlé tělo jsem měl, ale věděl jsem, že jsem bezmocný slaboch. Znal jsem jen dvě stránky života: práci a zábavu. Vydělávání prostředků, za které bych se potom bavil.

Po čase přišly následky. Začaly se u mne projevovat stavy malomyslnos-

ti, deprese a šílenství. Rodina se za mne začala stydět. Nevím, kde se ve mně jednoho dne vzala ta myšlenka: „Půjdeš do synagógy!“ „Co tam,“ říkám si v duchu, „tam není moje místo, tam se neuplatním, tam nenajdu uspokojení svých zájmů. Synagóga je jiný svět, než ve kterém žiji já!“ Nemohl jsem však svému nutkání odo-

lat, a tak jsem šel. Uvnitř bylo všechno jako dříve. Jen před tichým zástupem stál nějaký muž. Jeho prostá slova nerozechvívala okna synagógy, mluvil však jemně a podmanivě. Jeho slova působí jako pohlazení maminky, jako hojivá mast na ráně. Začínám vnímat jeho slova. Mluví o království, které zřídí a do kterého vejdou satanovi vězni, osvobození otroci svých povah a chyb. Je to možné? Vždyť to jsem i já! Chci na něj zavolat, aby mi pomohl. Avšak jiný hlas promluvil mými ústy: Ach, co je ti do nás, Ježíši

Nazaretský? Přišel jsi nás zatratit? Znáš tě, kdo jsi, že jsi ten Svatý Boží.“

Ježíšova zvěst je přerušena, lidé na mne pohoršeně křičí. Je konec. Nemám již naději, není mi pomoci. Nemám vlastní sílu. Místo prosby jenom ruším poselství tohoto svatého muže. Ježíš se však obrací ke mně. Rozechvřen jsem se přikrčil. Promluvil na mne. Vlastně ne na mne, ale na jiného ve mně: „Umlkni a vyjdi z něho!“ Hned se mi dostalo úlevy. Jako by někdo zvedl stavidlo a začala mne naplňovat nová síla. Jsem šťastný a chválím Boha. Na očistěnou mysl mi přicházejí slova Izaiáše, která se vztahují na Mesiáše: „... aby kázal evangelium, aby vyhlásil jatým svobodu a vězňům otevření žaláře.“ To jsem dnes prožil. První kroky a chvíle skutečné svobody. On mi odpustil a udělal ze mne jiného člověka. Nechci již žít jako dříve.

Nejsme také otroci nějakého zlovyku či vášně? Každý z nás známe své nedostatky. Možná na ně upozorňuje cigaretová krabička na stolku před tebou, nikotinem zažloutlé prsty nebo dlouhé hodiny trávené v restauraci a posleze splasklá peněženka. Možná o tobě hovoří tvůj vyzývavý oděv nebo nečistý pohled. Možná máš úplně jiný problém. Vynaložil jsi úsilí, aby ses s ním vypořádal, ale marně. Snad jsi již navštívil lékaře, prodělal nějaké léčebné kúry a uplatňoval v životě mnohé rady. Ale novoroční předsevzetí jsi zase neuskutečnil.

Ještě jsi ale nezkusil jednu možnost. Ježíš tě přišel osvobodit, pozvednout tvou osobnost, posílit vůli a dát sílu k vítězství. On je tvou možností. On dovede otevřít pouta zlovyků a žádostí. Rozumí i tvému srdci. Snad neumíš na něj v modlitbě ani zavolat svou žádost o pomoc, ale Ježíš slyší i volání tvého srdce. Jistě ti pomůže, když se na něj obrátíš. M. KAŠÍK

VÍTĚZSTVÍ nad pokušením

★

Po sluncem vyprahlé poušti kráčela osamělá postava. Široko daleko jen písek, pálící do nohou. Poutník se po chvíli zastavil, aby si odpočinul. V myšlenkách procházel svým životem, přemýšlel o některých událostech. V tom jeho zrak upoutal zvláštní úkaz nad obzorem. Co to může být? Je to zjevení nebo jen přelud? Úkaz se dal do pohybu a přibližoval se stále víc. V nezvyklé záři světla se objevila vysoká postava. Bytost půso-

bila vznešeným dojmem. Připomínala anděla. Zastavila se blízko místa, kde se poutník usadil. Mírně se naklonila a promluvila: „Jsi-li Syn Boží, poruč, aby se z těchto kamenů staly chleby!“ (Mat 4,3) V tom okamžiku

Ježíš poznal, kdo to je a rozhodně odpověděl: „Je psáno: Člověk nebude živ jenom chlebem, ale každým slovem, které vychází z úst Božích.“ (Mat 4,4)

Přesto, že Ježíš odhalil pravou pohnutku pokušitele a stáhl mu masku, satan se nevzdal. Našel si jinou příležitost, aby mohl svést Ježíše do hříchu.

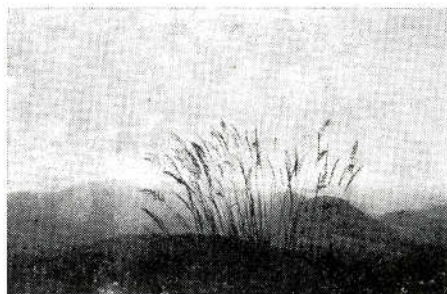
Představujeme si to, jako by se Spasitel vydal na cestu zpět k lidem.

Pustina se za ním ztrácela a po několika dnech stál před branami Jeruzaléma. Vstoupil do města. Ulice žily čilým obchodním ruchem, pestrobarevně odění prodáváci se živě dohadovali s kupujícími. Vzádu se tyčila velkolepá stavba chrámu. Zdálo se, jako by si tato budova nevšímala ničeho kolem a klidně dýchala uprostřed shonu života. Ježíš vkročil na chrámové nádvoří, prošel mezi poutníky až k místu, kde ležela svatyně, posvátný symbol židovského národa. Pak vystoupil na její střechu, odkud pozoroval modlitebníky, jak přivádějí zvířata k oběti za své hříchy.

Tu k němu promluvil ďábel: „Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů, vždyť je psáno: Svým andělům dá o tobě rozkaz, i vyzdvihnou tě na rukou, abys nenarazil nohou na kámen.“ (Mat 4,6) Ježíš se na něj přísně podíval a odmítl návrh slovy: „Zase je psáno: Nepokoušej svého Pána Boha!“ (Mat 4,7)

Tvář padlého anděla se zachmuřila a místo falešné blahosklonnosti projevil jeho obličej pohrdání a nenávisť. Byl už podruhé poražen. Nepodařilo se mu ani tentokrát zasít do Spasitelova srdce pochybnost o jeho bož-

ském původu a poslání. Vymyslel proto jinou lest. K provedení svého zámeru zvolil vysoký kopec, odkud se nabízel úchvatný pohled daleko do kraje. Zavedl Ježíše až na vrchol. Tam mu představil moc a slávu všech království světa, bohatá města a v nich pohodlný a bezstarostný život, vše, co může tento svět nabídnout. S napětím pozoroval Ježíše a prohlásil: „Toto vše ti dám, padneš-li a pokloníš-li se mi.“ (Mat 4,9) Pohlédl na Božího Syna a téměř se cítil vítězem. Vykupitel světa však na něj pronikavě upřel zrak a řekl: „Odejdi, satane, neboť je psáno: Svému Pánu Bohu se klaněj a jej samotného uctí-

vej.“ (Mat 4,10) Jakmile to ďábel uslyšel, čteme, že Ježíše opustil.

Satan chtěl Pána Ježíše obelstít pomocí nesprávného výkladu Písma. Protože však Kristus Písmo velmi dobře znal, nepodařilo se mu to. Spasitel nebyl ani v následujících letech své pozemské služby ušetřen pokušením. Byl si vědom toho, jakou sílu má pokušení, a proto trávil dlouhé hodiny na modlitbách. Rozmlouval se svým nebeským Otcem a ten mu sděloval své plány a dával sílu k jejich uskutečnění.

Nepřítel spasení si nepřejí, aby člověk žil podle Boží vůle zjevené v Písmu. To je důvod, proč mu klade do cesty různé překážky. On chce i nás přesvědčit, že se doléhajícímu pokušení můžeme ubránit sami, že máme kdykoli možnost zanechat svých zlovyků. Chce nás dovést k tomu, abychom nedůvěřovali Bohu a spoléhali sami na sebe. Kdyby se mu to podařilo, určitě by nad námi zvítězil. To se ale nemusí stát. Když dovolíme Pánu Ježíši, aby žil v našem srdci, budeme v bezpečí. On zvítězil nad všemi pokušeními a totéž vítězství chce dát i každému z nás.

B. VYSLOUŽIL

Čisticí prostředek

JAN SOVIŠ

Pomalu jsem procházel velikou tržnicí — bazarem ve Splitu. Davy lidí se proplétaly prostorami Diokleciánova paláce a přilehlými uličkami, aby našly v nepřeborné nabídce to své. Snažil jsem se vybírat ze zboží, které láká turisty, abych se mohl později při pohledu na suvenýr v duchu vrátit pod žhavé slunce a k modrým dálavým Jadránu.

Některá místa a situace zachytil filmový pás kamery, protože slova často nedokáží vyjádřit to, co vidí oko. Jeden děj jsem však nenafilmoval, a přece se k němu ve vzpomínkách často vracím.

Stál tam sám. Mladý, vysoký, poněkud zarostlý muž se rychlým slovním projevem a gesty snažil k sobě přilákat co nejvíce lidí. Svůj krámek, malý stůl, postavil na samém okraji bazaru, kde měl jistotu, že ho nikdo nepřehlédne. Měl oblečené čisté, bílé tričko, které z ničeho nic najednou potřísnil inkoustem. Na bílém tričku jasně vystupovala velká modrá skvrna. Okamžitě mne napadlo — tričko je znečištěné. Jak to bude prát? Proč to udělal? I ostatní lidé se začali zajímat o to, co se tu děje. Najednou

muž za stolkem vzal do ruky něco, co se podobalo malému mýdlu, namočil to do vody a potřísněné místo začal potírat. K mému úžasu se modrá barva začala ztrácet — až zmizela úplně. Totéž se za malou chvíli opakovalo — tentokrát s tinkturou. A výsledek byl zase stejný. Něco takového jsem ještě neviděl. Ještě chvíli jsem tam stál a díval se na opakování pokusu s bankovkou. Ano, byl to čisticí prostředek, který dokázal vyčistit snad všechno. V myšlenkách jsem viděl všechny situace, kdy jsem v životě podobně „mýdlo“ potřeboval. Nakonec jsem odešel bez něho. Nevím proč, ale nekoupil jsem ho.

Doma jsem se k tomuto zážitku musel stále vracet. Jak často se v životě mnoha lidí opakuje podobná událost, jenže jde o víc, jde o život. Bible říká, že nás všechny znečistil hřích. Každý z nás máme na sobě mnoho velkých, ošklivých skvrn. Možná, že už ani není vidět, jakou „barvu“

má mít vlastně ten náš život. Bible nemluví jen o hříchu, ale také o možnosti očištění. Bůh v Ježíši Kristu nabízí odpuštění. Jak příhodně znějí slova, která tlumočil starozákonní prorok Izaiáš: „I kdyby vaše hříchy byly jako šarlat, zbělejší jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, zbělejší jako vlna...“ (Iz 1,18) To je přece jedinečná příležitost!

Možná, že jsi byl již mnohokrát svědkem, jak Kristovo odpuštění udělalo někoho šťastným. Ale je to i tvá zkušenost? Nestojíš jen a nediváš se, jak tato moc působí na jiné? Tenkrát u krámků ve Splitu také stálo mnoho lidí. Někteří možná pochybovali, mysleli, že jde o podvod, jiní dokonce i věřili. Přiznám se, i já jsem tenkrát věřil, že „to“ má tu moc... Ale stejně jsem odešel bez očišťujícího prostředku.

Také pochybuješ nebo váháš? Jak dlouho? I kdyby kolem tebe stovky lidí prožily radost z odpuštění, pokud to nebude tvá osobní zkušenost, budeš jen pozorovatelem. Nechceš být znovu čistý, být radostným a šťastným člověkem? Tak nestůj — a nebuď jen divákem...

Klíště — kdo by ho neznal? Stačí obyčejná procházka lesem a lehce se s tímto nežádoucím zvířátkem seznámíte. Je dva až čtyři milimetry velké. Samičky se živí krví savců. Spouštějí se z keřů nebo stromů na kolemjdoucí zvířata a lidi. Najdou si příhodné místo na kůži a pak zavrtají sosák do své oběti a sají krev. Klíště má na sosáku malé háčky, proto se umí v kůži dobře zachytit. Při plném nasátí zvětší svůj objem až na 11 mm a vypadá jako tlustá hrozinka.

Vytáhnout se dá jen velmi těžko. Pokusíme-li se o to násilím, obvykle klíště přetrhne a hlava zůstane v kůži. Postižené místo se zanítí a později hlava klíštěte vyhnisá. Pokapeme-li však klíště lihem, petrolejem nebo rostlinným olejem, udusí se a odpadne samo.

Klíště je nebezpečné tím, že může přenášet virus, který může mít pro člověka i smrtelné následky: vyvolává zánět mozkových blan.

Hřích se v mnohém podobá klíštěti. Také přepadne člověka, aniž by si

toho všiml. Klíště začíná své dílo bezbolestně, hřích rovněž. Před klíšťaty se chráníme nejlépe tak, že se vyhneme místům, kde by nás mohla ohro-

zit. Před hříchem se chráníme podobně, raději se vyhneme místům, kde v pokušení neobstojíme. Boží slovo nás vybízí: „Opatrný vidí-li nebezpečí, vyhne se..." (Př 22,3)

Ale někdy nás hřích zaskočí i při sebevětší opatrnosti. Na klíště je sice možno nakapat lih nebo petrolej, ale proti hříchu to určitě nepomůže. Co máme dělat? V bibli čteme, že „...krev Ježíše Krista nás očišťuje od každého hříchu“ (1 Jan 1,7). Hřích je vlastně neposlušnost Boží vůle, je to svévolné konání zlého, snaha žít bez Boha.

Tak jako klíště může přivodit smrt, tak i hřích působí smrt. Těší nás však zvěst evangelia, že i přes toto zjištění máme radostný výhled do budoucnosti. Nikdo není bez hříchu, všichni jsme jím napadeni. Kdo však uznává Pána Ježíše za svého Spasitele, vyznává mu své slabosti, tomu Pán odpouští. „Jestliže budeme vyznávat své hříchy, Bůh nám hříchy odpustí a očistí nás od každé nepravosti.“ (1 Jan 1,9) K. Šp.

LOVEC PEREL

Slyšeli jste o domorodém lovcí perel z Indie? Patří k lidem, kteří si vydělávají na živobytí zvláštním způsobem. Z moře vybírá škeble, perlorodky a hledá v nich perly. Kolikrát se ponoří až na tři minuty pod hladinu, aby vynesl ze dna většinou prázdnou škebli. Pokud nezaplatí životem svůj boj o perlu, obvykle předčasně umírá vyčerpáním a nouzí.

Jeden misionář pozoroval delší dobu takového lovce perel a snažil se mu ukázat na „nejdražší perlu“ Boží lásky, na Pána Ježíše Krista. Modlival se za onoho hinduistu, laskavě s ním rozmlouval a trpělivě hledal cestu k jeho srdci, aby je otevřel evangeliu. Leč marně — hinduista nedovedl pochopit spasení z pouhé milosti a trval na své víře v nutnost odčinění lidských provinění utpením. Věřil, že člověk se očišťuje od hříchů v koloběhu převtělování přes vyšší kasty až k dokonalosti „nirvány“. Při rozhovoru s misionářem říkával: „Ne-

reptám na svou těžkou práci, ale šetřím si rupie a až jich budu mít tisíc, zanechám svého řemesla, vydám se na svatou pouť do Benáres, umyji se a očistím ve vodách Gangy a rupie odevzdám brahmínům, aby se modlili za mou duši. Tam vyčkám milosrdné smrti a vyššího převtělení.“ Marně mu zarmoucený misionář znovu a znovu vyprávěl, že spasení je jen z milosti a darem velké Boží lásky pro Kristovu oběť.

Jednoho dne se setkal misionář s lovcem perel oblečeným v bílém obleku se zářící tváří. „Už jsi pochopil a přijal Pána Ježíše jako svého Spasitele?“ ptal se dychtivě misionář. „Ale ne, včera večer jsem spočítal své peníze a mám právě tisíc rupií. Chci tu všechno zanechat a rozloučit se s tebou.“ Na misionářově tváři se objevilo zklamání a nevýslovný smutek z domněle „marných modliteb“ a z marného vydávání svědectví o Pánu Ježíši. Lovce perel se díval na misionáře a řekl mu: „Neruč se, i já jsem smutný, že se musíme rozloučit — ty jsi mne měl rád a já tebe také. Tu máš, vezmi si ode mne něco na památku.“ Podával misionáři cosi v malém chumáčku papíru. Misionář v něm ke svému úžasu objevil největší a nejkrásnější perlu, jakou kdy dosud viděl. „Ne, to nemohu zadarmo přijmout, ta perla má cenu víc než tisíc rupií,“ zvolal překvapený misionář. Ale Ind nepřijal za nic na světě svůj dar zpět.

„Vezmi tedy alespoň ode mne těchto sto rupií za tu perlu — to je vše,

co mám, budou se ti hodit na cestě do Benáres,“ řekl misionář a podával domorodci peníze. Ale lovec perel se velmi rozněval, v jeho obličejí se objevilo nepochopitelné pohrdání a hodil peníze k misionářovým nohám se slovy: „Nech si své mizerné peníze! Ta perla má větší cenu než všechny poklady světa. Měl jsem jediného syna, který mi pomáhal v lovu perel. Až jednou se vynořila z moře jen jeho mrtvola. Ale v jeho sevřené dlaní byla tato perla. Stála život mého milovaného syna a je mi dražší, než všechny poklady světa. Proto jsem ji nikdy neprodal a neprodám. Tu mohu darovat jen z velké lásky — a tak je tvá.“

Misionář rázem pochopil, že Bůh jeho modlitby vyslyšel. Proto lovcí perel řekl: „Spása je ona nejvzácnější perla, protože stála život milovaného Božího Syna, Pána Ježíše Krista. A proto nemůže být zaplacen žádnými tvými oběťmi ani poutí do Benáres ani očišťováním v nějakém převtělení. To všechno jsou jen tvoje falešné rupie, které Bůh nemůže přijmout. Tobě a nám všem dává Bůh svou spásu jen z velké lásky.“ Ind stál chvíli ušaslý a pak padl s pláčem a nezměrnou radostí na kolena. Hlasitě chválil Toho, který se mu dal poznat. Lovce perel už do Benáres nešel, ale rozhodl se jít po boku misionáře za Pánem Ježíšem. Vírou přijal Krista za svého Spasitele a pochopil i to, že drahou perlou je pro něho každý z nás.

Podle Ž. S.

ZDRAVOTNÍ POSELSTVÍ ADVENTISTŮ NA EUCHARISTICKÉM KONGRESU

V srpnu 1985 se konal v Nairobi, v hlavním městě afrického státu Keňa, 43. eucharistický kongres římsko-katolické církve. Organizátoři si uvědomovali, že mnozí katolíci a dokonce i kněží podléhají alkoholu a používají i další drogy, které přímo ovlivňují lidský mozek. Pozvali proto adventistického lékaře Paula Wangai, aby účastníkům kongresu představil adventistickou filozofii zdravovědy a péče o zdraví, naprostou abstinenci od alkoholu a jakýchkoli jiných drog. Vyzvali jej, aby představil kongresu filmy, videoprogramy, programy dia-
pozitivů, brožury a knihy o zdravém způsobu života a abstinenci. Mnozí delegáti kongresu vyjádřili uznání práci adventistů s. d. v této oblasti a žádali o další podrobnější informace nebo o konkrétní pomoc.

ČASOPIS ADVENTISTŮ PRO ŽIDOVSKÉ ČTENÁŘE

Časopis adventistů s. d. pro židovské čtenáře ve Spojených státech, vydávaný doposud pod názvem New Israelite (Nový Izraelita), změnil nedávno název. Nyní se jmenuje Shabbat Shalom (šabat šalom) — což je starý hebrejský pozdrav znamenající „sobotní pokoj“.

Redaktor časopisu Clifford Goldstein prohlásil: „Všichni v redakci jsme již delší dobu cítili, že by časopis měl dostat nové jméno, které by lépe odpovídalo obsahu i čtenářům, kterým je určen. Shabbat Shalom je tím správným jménem. Židé po celém světě se v sobotu zdraví tímto starým hebrejským pozdravem. Pozdrav vyjadřuje dvě důležité myšlenky. Sobota — to je to, co máme společné my adventisté s. d. se židy a co, jak věříme, může také obě náboženská společenství ještě více sblížit. Druhé slovo pozdravu — šalom — pokoj — vyjadřuje přesně to, co nabízí evangelium Ježíše Krista všem lidem.“

STUDENTI JAKO MISIONÁŘI V JAPONSKU

Studenti našich adventistických škol a ústavů se v poslední době hlásí jako dobrovolní pomocníci misionářů

do Japonska. Církev adventistů tam má několik sborů, dvě nemocnice, ústav pro vzdělávání kazatelů a na deset jazykových škol, ve kterých vyučují právě dobrovolní pomocníci misionářů. Vyučují angličtině a základním naukám bible. Většina těchto misionářských dobrovolníků přichází do Japonska ze Spojených států. Jsou to mladí nadšenci, kteří doma přerušili studium na 1–2 roky, aby pracovali pro Pána bez nároku na odměnu. Dostávají jen kapesné.

Jazykové kursy jsou vhodným prostředím a dobrou příležitostí, jak poznávat lidi, přiblížit se k nim, navázat s nimi kontakt a pak je pozvat ke studiu bible. Do jazykových škol se v Japonsku hlásí lidé z obchodních kruhů, ženy z domácnosti, studenti — je to různorodé a pestré publikum. Do kursů angličtiny se hlásí i šestileté děti. Japonci jsou snaživý národ, chtějí být vzdělaní a zajímají se o jazyky, kulturu a literaturu jiných národů. Rádi cestují. Proto je mezi nimi hodně lidí, kteří se zajímají o kursy cizích řečí. Mnozí žáci se hlásí k vyučování cizímu jazyku už pro tu zvláštní atmosféru, která v kursu panuje, pro společenství, kde jsou bráni vážně a nakonec i proto, že poznávají cizince zblízka a že s nimi mohou něco podnikat. K vrcholným „podnikům“ tohoto druhu patří prázdninové tábory, kde se při sportu a hrách mluví cizí řečí.

Studium bible je dobrovolné, bezplatné a je to vlastně konverzační cvičení, které patří ke studiu cizího jazyka. Japonci většinou nemají ponětí o biblí, proto se s nimi musí mluvit prakticky o základních myšlenkách bible a v jednoduchých, lehkých větách jim srozumitelně vysvětlovat biblické pravdy. Abychom zbytečně nenarazili nebo nebyli špatně pochopeni, musíme znát prostředí, ze kterého žáci přicházejí, jejich kulturu a také náboženství. Jinak bychom mluvili do prázdna. Lépe nám to osvětlí malý příklad.

Jeden americký misijní dobrovolník mluvil ve třídě o věčném životě. Mluvil srozumitelně, nadšeně. Ale po chvíli začali být posluchači neklidní. Přestože Japonci jsou velice zdvořilí, začali se mu smát. Když se vyučující ptal po příčině, přihlásil se jeden žák a říká mu: „My si nepřejeme žít věčně.“ Japonci se hlásí k šintoismu nebo buddhismu, i když prakticky jsou většinou ateisté. Ale tradičně a zcela podvědomě považují za životní cíl a největší štěstí, když skrze askezi, meditaci a dobré skutky se úplně zrekounou sebe a dospějí až k blažené nico-

tě — nirváně. Tam přestanou vnímat všechny bolesti života. Čím dříve uniknou životu a dospějí k nirváně, tím lépe. Pro Japonce žít věčně znamená „nikdy se nezbavit starostí života a být věčně v nějakém trápení“.

Tak si náš bratr uvědomil, že poselství bible se musí Japoncům předkládat úplně jinak, než jsme na to zvyklí v Evropě nebo v Americe. Napřed musíme lidi poznat a pak k nim najít přístup, abychom jim mohli pomoci.

Jeden z misijních dobrovolníků, který se po roce vrátil domů, vyprávěl: „Poznal jsem hodně lidí a jinou kulturu. Rozšířil se mi obzor. Člověk se učí být tolerantní k druhým. Pro mne to byla příležitost nově si ověřovat a konkrétně promýšlet vlastní víru. Jsem vděčný za tento rok. V tomto roce uvěřila jenom jedna žákyně a byla pokřtěna. Je nabíledni, jak je misijní práce v Japonsku těžká a vyžaduje trpělivost a vytrvalost. Rozhodnout se následovat Pána Ježíše je v Japonsku těžké. Brání tomu společenské názory a tradiční zvyklosti. Poznal jsem, jak jsme v misijní práci odkázáni na Boží pomoc. Tam, kde Duch Boží nepůsobí na srdce člověka, je každá ná-maha zbytečná. Kdybychom si neuvědomovali, že Pán Bůh stojí při nás, byli bychom snadno zklamaní.“

Podle statistiky má Japonsko přes sto miliónů obyvatel, ale jen jeden milión křesťanů. Dřív se mne to nijak netýkalo, Japonsko bylo pro mne daleko. Ale teprve teď, když jsem se seznámil s tímto množstvím lidí, zamýšlím se i nad statistikou. Měli bychom si častěji uvědomit, jak mnoho lidí ještě nezná Pána Ježíše. Před námi ve světě je ještě obrovská práce. Přál bych si, aby se více věřících angažovalo v přímluvných modlitbách za tento národ. Modleme se i za misionáře, kteří tam pracují. Potřebují naše modlitby, naše povzbuzení a hlavně pomoc od Pána.

SVĚTOVÁ NÁBOŽENSTVÍ V ČÍSLECH

Mohamedánské náboženství — islám — se dnes rozšiřuje ze všech náboženství nejrychleji. V porovnání s ostatními světovými náboženstvími mají mohamedáni a křesťané přibližně stejný počet věřících. Za posledních 50 let však počet islámských věřících mimořádně vzrostl: z 200 miliónů na 1 miliardu, tedy o 500 %. Křesťané v tomtéž časovém období přibývali jen o 47 %. Hinduismus v téže době vzrostl o 117 % a buddhismus o 63 %. Židovské náboženství s 13 milióny ztratilo 4 % věřících.

CHLÉB NÁŠ VEZDEJŠÍ DEJ NÁM DNES

*Chléb,
teplý, tak chutný a voňavý;
o zemi — dešti — slunci,
o lánech obilí vypráví...
Když krajíc ukrojíš,
bys zahnat mohl hlad,
když tolik máš,
že druhým můžeš dát,
když zdravé ruce tvé
vždy silou oplývají,*

*když tvoje děti
nikdy bídu nepoznají —
kéž srdce nezpychne
a jazyk nevysloví:
„To má je zásluha!“
Vždy pokornými slovy
svě srdce — plné díky,
Bohu nes.
A denně Boha pros:
„Dej chléb nám dnes...“*

V. G.